

# Konsernin tilinpäätöksen liitetiedot

## Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

### Yleistä

Sampo Oyj (y-tunnus 0142213-3) on Nasdaq Helsingissä listattu suomalainen julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Helsinki ja konsernin pääkonttori sijaitsee osoitteessa Fabianinkatu 27, 00100 Helsinki, Suomi. Konsernitilinpäätös sisältää Sampo Oyj:n lisäksi tämän tytäryhtiöt sekä osakkuusyhtiöt raportointihetkellä 31.12.2022. Konserniyhtiöt harjoittavat vakuutus- ja rahoitustoimintaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Baltian maissa sekä Isossa-Britanniassa. Konsernin tilinpäätöksen jäljennös on saatavilla osoitteesta [www.sampo.com](http://www.sampo.com).

### Laatimisperusta

Sammon konsernitilinpäätös vuodelta 2022 on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, "IFRSs") mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa Sampo on soveltanut kaikkia liiketoimintaansa liittyviä 31.12.2022 voimassa olleita ja EU:n komission hyväksymiä standardeja ja tulkintoja.

Vuoden 2022 alusta voimaantulleilla IFRS-standardien vuosittaisilla lisäyksillä tai muilla standardimuutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on otettu huomioon myös suomalainen kirjanpito- ja yhteisölain-säädäntö sekä viranomaissäännökset.

Sampo Oyj:n hallitus on arvioinut toiminnan jatkuvuuden periaatteen toteutumisen ja konsernitilinpäätös on laadittu tämän olettamuksen pohjalta.

Tilinpäätöksen arvostamisperusta on pääasiallisesti alkuperäinen hankintameno. Poikkeuksia ovat muun muassa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, myytävissä olevat rahoitusvarat, suojauskohteet käyvän arvon suojauksessa, sijoitus-kiinteistöt sekä oman pääoman ehtoisina instrumentteina suoritettavat osakeperusteiset maksut, jotka arvostetaan käypään arvoon.

Konsernitilinpäätös esitetään euroina pyöristettynä lähimpään miljoonaan, ellei toisin ole mainittu.

Sampo Oyj:n hallitus hyväksyi tilinpäätöksen julkaistavaksi 10. helmikuuta 2023. Osakeyhtiölain mukaisesti varsinaisella yhtiökokouksella on oikeus hyväksyä tai hylätä konsernitilinpäätös tai muuttaa tilinpäätöstä sen julkaisemisen jälkeen.

### Konsernitilinpäätös

#### Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Sampo Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöinä käsitellään yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta toteutuu, kun konsernilla on yli puolet äänivallasta tai sillä on valta yrityksessä ja se olemalla osallisena yrityksessä altistuu muuttuvalle tuotolle sekä pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon. Hankitut yritykset yhdistellään tytäryhtiöinä siitä päivästä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtiöt siihen päivään saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryhtiöiden hankinnat käsitellään hankintamenometelmällä. Hankintameno kohdistetaan hankinnan kohteen yksilöitävissä oleville varoille, veloille ja ehdollisille veloille, jotka arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankitun tytäryhtiön nettovaralisuudesta. Hankekohtaisesti valitulla käsittelytavalla on vaikutusta sekä kirjattavaan määräysvallattomien

omistajien osuuteen että liikearvon määrään. Määrä, jolla maksettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus sekä mahdollisesti aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvästä arvosta, kirjataan liikearvoksi.

Konsernitilinpäätös laaditaan soveltaen yhtenäisiä laadintaperiaatteita samankaltaisissa olosuhteissa toteutuihin samanlaisiin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä voitot ja tappiot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

## Osakkuusyhtiöt

Osakkuusyhtiöinä käsitellään yhtiöt, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Jollei toisin osoiteta, huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20–50 prosenttia sijoituskohteen äänivallasta. Vastavasti, vaikka konsernin omistus olisi vähemmän kuin 20 prosenttia, sijoitus voidaan käsitellä osakkuusyrityksenä, mikäli huomattava vaikutusvalta pystytään muuten selkeästi osoittamaan *IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* -standardin kuvaamilla tavoilla.

Sijoitukset osakkuusyhtiöihin käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Hankintahetkellä sijoitukset osakkuusyhtiöihin kirjataan hankintameno, jota oikaistaan hankinta-ajankohdan jälkeen tapahtuvalla muutoksella konsernin osuudessa osakkuusyhtiön voitosta (tappiosta)

ja muilla muutoksilla, jotka on suoraan kirjattu osakkuusyhtiön omaan pääomaan. Mikäli konsernin osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitukset merkitään taseeseen nolla-arvoon ja ylimenevät tappiot yhdistellään vain siinä tapauksessa, että konserni on sitoutunut osakkuusyhtiön velvoitteiden täyttämiseen. Sijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot (tappiot) konsernin ja osakkuusyhtiön välillä eliminoidaan konsernin omistussuuden mukaisesti.

Konsernin omistussuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tuloksesta on esitetty omana eränään tuloslaskelmassa. Konsernin osuus osakkuusyhtiön muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista on esitetty konsernin muissa laajan tuloslaskelman erissä.

Jos ilmenee viitteitä siitä, että sijoituksen arvo saattaa olla alentunut, testataan sen konsernissa oleva kirjanpitoarvo arvonalentumisen varalta vertaamalla sitä sijoituksesta kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä olevana rahamääränä pidetään käyttöarvoa tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyä käypää arvoa sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Jos sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen konsernissa oleva kirjanpitoarvo, vähennetään kirjanpitoarvoa kirjaamalla siitä tulosvaikutteinen arvonalentumistappio, jonka suuruus on kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus. Mikäli sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä myöhemmin kasvaa ja on suurempi kuin kirjanpitoarvo, peruutetaan tehty arvonalennus vastaavasti tulosvaikutteisesti.

## Määräysvallattomien omistajien osuudet

Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajien sekä määräysvallattomien omistajien laskennalliseen osuuteen esitetään laajan tuloslaskelman jälkeen. Määräysvallattomille kohdistetaan osuus siinäkin tapauksessa, että se olisi negatiivinen.

Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään taseessa omana eränään.

Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta voidaan arvostaa joko käypään arvoon tai suhteellisen osuutena hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Valinta on hankintakohtainen. Sammon raportointihetken määräysvallattomien osuudet on määritetty suhteellisen osuutena hankittujen kohteiden nettovarallisuudesta.

## Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet

Konsernitilinpäätös laaditaan euroina, joka on konsernin ja emoyhtiön toiminta- ja esittämismuoto. Konserniyhtiöt ovat laatineet tilinpäätöksensä käyttäen toimintavaluutta, joka on kunkin yhtiön taloudellisen toimintaympäristön päävaluutta. Yhtiöiden ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin.

Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset tase-erät muutetaan yhtiön toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja mone-  
taaristen tase-erien muuttamisesta toimintavaluutan  
määräisiksi aiheutuvat kurssierot kirjataan valuuttakurs-  
sivoittoa tai -tappioiden tuloslaskelmaan. Myytävänä  
pidettävien ei-monetaaristen rahoitusvarojen kurssierot  
kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon.

Ulkomaisten tytäryritysten, joiden toimintavaluutta ei  
ole euro, tuloslaskelmat muutetaan euroiksi tilikauden  
keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin.  
Syntyvät kurssierot kirjataan omaan pääomaan muun-  
toeroksi, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen  
eriin. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain,  
kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana  
myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankintaan liittyvä liikearvo  
ja käyvän arvon oikaisut käsitellään tilinpäätöksessä  
kuin ne olisivat ulkomaisen yksikön varoja ja velkoja.  
Muuntoerot, jotka syntyvät näiden erien muuntamisesta  
tilinpäätöspäivän kurssiin, kirjataan omaan pääomaan ja  
niiden muutos muihin laajan tuloksen eriin.

| 1 euro =         | Tilinpäätös-<br>päivän kurssi | Tilikauden<br>keskikurssi |
|------------------|-------------------------------|---------------------------|
| Ruotsin kruunua  | 11,1218                       | 10,6286                   |
| Tanskan kruunua  | 7,4365                        | 7,4396                    |
| Englannin puntia | 0,8869                        | 0,8527                    |

## Segmenttiraportointi

Konsernin segmentointi perustuu liiketoiminta-alueisiin,  
joiden riskit ja kannattavuuteen vaikuttavat lähtökohdat  
sekä sääntely-ympäristö poikkeavat toisistaan. Liike-  
toiminnan valvonta ja ohjaus sekä raportointi johdolle  
on organisoitu liiketoimintasegmenttien mukaisesti.  
Konsernin liiketoimintasegmentit ovat If, Topdanmark,  
Hastings, Mandatum sekä Omistusyhteisö (ml.  
vertailuvuonna myös silloinen osakkuusyritys Nordea).  
Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot on esitetty  
tuotot ulkopuolisilta asiakkailta sekä pitkäaikaiset varat.  
Raportoivat alueet ovat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska,  
Iso-Britannia sekä Baltia.

Segmenttien ja yhtiöiden välisten kotimaisten ja rajat  
ylittävien liiketoimien hinnoittelussa on sovellettu  
markkinaehtoperiaatetta. Hinnoittelu perustuu OECD:n  
siirtohinnoitteluoheistukseen sekä EU:n siirtohinnoit-  
teludokumentoinnista antamaan käytännösääntöön.  
Konsernitilinpäätöksessä segmenttien väliset liiketapahtumat,  
saamiset ja velat eliminoidaan eräkohtaisesti.

## Myytävänä olevat omaisuuserät

Pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin  
liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä  
oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä  
tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä  
jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun  
edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin

todennäköinen ja omaisuuserä tai omaisuuserien ryhmä  
on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan  
yleisin ja tavanomaisin ehdoin. Lisäksi johdon tulee olla  
sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan  
vuoden kuluessa luokittelusta.

Myytävänä olevat omaisuuserät arvostetaan luokitte-  
luhetkesta lähtien kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan  
myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään  
arvoon. Arvostus välittömästi ennen luokittelumuutosta  
tehdään sovellettavissa olevan standardin mukaisesti.  
Mikäli käypä arvo myynnistä vähennettävillä kuluilla on  
alempi, kirjataan tulokseen uudelleenluokitteluhetkellä  
arvon alentumistappio. Mahdolliset myöhemmät  
arvonnousut kirjataan tulosta vaikuttavasti. Mahdollisten  
poistojen tai osakkuusyritysosuuksien kirjaaminen  
lopetetaan luokitteluhetkellä.

## Tuloutusperiaatteet

### Vakuutusmaksut

Tuloslaskelmaerä Vakuutusmaksut sisältää vahinko- ja  
henkivakuutustoiminnan vakuutusmaksutulon.

Vahinkovakuutustoiminnan vakuutusmaksut ovat  
pääosin lyhytaikaisia vuosivakuutuksia, jolloin vakuu-  
tusmaksu kirjataan vakuutusmaksutuloksi vuosimaksun  
erääntyessä. Mikäli vakuutusmaksu maksetaan useam-

massa erässä, kirjataan koko maksutulo tästä huolimatta pääsääntöisesti jo tilikauden alussa. Poikkeuksena on Hastings, jossa vakuutusmaksu jaksotetaan vakuutuskaudelle. Tilinpäätöspäivänä vakuutusmaksutuloa oikaistaan vakuutusmaksuvastuun muutoksella eli sillä osuudella vakuutusmaksutulosta, joka vakuutus sopimuksen kattaman ajanjakson perusteella kuuluu seuraavalle tilikaudelle.

Henkivakuutustoiminnan vakuutus sopimuksiin ja sijoitus sopimuksiin sisältyvät vastuut ovat pitkäaikaisia, jolloin vakuutusmaksu ja sen perusteella maksettava korvaus eivät yleensä kohtaa samalla tilikaudella. Vakuutusmaksut kirjautuvat maksutuloon vakuutuslajista riippuen pääsääntöisesti maksuperusteisesti. Veloitusperusteisesti kirjautuu osa ryhmäeläkevakuutuksen vakuutusmaksuista.

Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään kuluna erässä Vakuutus- ja sijoitus sopimusten velkojen muutos.

## Korot ja osingot

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot ja -kulut jaksotetaan rahoitusinstrumentin juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan. Osingot kirjataan tuotoksi sinä tilikautena, jona oikeus niiden saamiseen on syntynyt.

## Palkkiot

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien palkkiot ja transaktiokulut kirjataan suoraan tulokseen instrumentin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Vakuutusten hankkimisesta aiheutuvat menot käsitellään vahinkovakuutustoiminnassa vakuutusten aktivoituina hankintamenoina. Henkivakuutustoiminnassa hankintamenot käsitellään Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvinä palkkiokuluina.

Muut palkkiokulut sisältyvät tuloslaskelmaeraan Sijoitus-toiminnan nettotuotot.

## Myyntituotot asiakassopimuksista

Konserniyhtiö Hastingsillä on vakuutusvälitystoiminnasta syntyviä IFRS 15:n Myyntituotot asiakassopimuksista mukaisia myyntituottoja. Vakuutusvälitystoiminnan tuotot koostuvat pääosin palkkioista ja komissioista, joita yhtiö saa välittäessään kolmannelle osapuolelle toisen yhtiön puolesta vakuutus sopimuksia sekä näihin liittyvistä lisä tuotteista.

Vakuutustoimintaan liittyvät välityspalkkiotuotot tuloutetaan niiden myyntihetkellä ja muut myyntituotot tuloutetaan sen kauden aikana, kun palvelu tuotetaan. Välityspalkkiotuotot vakuutus sopimuksista kirjataan

nettomääräisinä saamisen käypään arvoon, jota oikaistaan odotettavissa olevilla peruutuksista aiheutuvilla palautuksilla. Hastings voi tarjota asiakkailleen myös muita asiakaskohtaisia sopimuksia, jotka tuloutetaan tiettyä ajanhetkenä, kun suoritevelvoite on täytetty. Tuloutettava rahamäärä vastaa sitä vastiketta, johon Hastings odottaa olevansa oikeutettu.

Konsernitilinpäätöksessä nämä välityслиiketoiminnasta aiheutuvat palkkiotuotot ja -kulut sekä komissiot sisältyvät Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja Liiketoiminnan muihin kuluihin.

## Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon. Muihin kuin käypään arvoon arvostettaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin lisätään tai vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi aiheutuneet transaktiomenot.

Rahoitusvarat ja -velat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä niiden arvostuskäytännön mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin.

Konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti sijoituksia seurataan ja hallinnoidaan käyvin arvoin mahdollisimman ajantasaisen ja oikean kuvan saamiseksi sijoitustoiminnasta. Sijoitukset myös raportoidaan konsernin johdolle käyvin arvoin. Rahoitusvaroihin kuuluvat sijoitukset ovat joukkovelkakirjoja ja oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Ne on pääosin luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Henkivakuutustoiminnassa vakuutus sopimuksia koskevan standardin IFRS 4:n mukaan harkinnanvaraiseen voitonjakoon oikeutettujen sopimusten arvostuksessa noudatetaan kansallisia laskentaperiaatteita, eli sopimuksia ei arvosteta käypään arvoon. Näitä sopimuksia sekä oman pääoman katteena olevia sijoituksia hallinnoidaan kokonaisuutena ja ne on pääosin luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Poikkeuksena tästä ovat sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina omana tase-eränään. Myös näitä vastaava velka esitetään omana eränään.

### *Taseeseen ja taseesta pois kirjaaminen*

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen, sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kauppapäivänä, jolloin sitoudutaan ostamaan tai myymään kyseinen rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluva erä. Lainat ja muut saamiset kirjataan taseeseen lainaa nostettaessa.

Rahoitusvarat ja -velat netotetaan ja esitetään taseessa nettomääräisenä vain silloin, kun netottamiseen on laillinen oikeus ja netotus aiotaan toteuttaa tai saaminen ja velka suorittaa samanaikaisesti.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden velvoitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

### *Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat*

Konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia tase-eriä ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat.

### **Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat**

Rahoitusvara, joka on tarkoitus myydä tai ostaa takaisin lyhyen ajan kuluessa tai joka kuuluu salkkuun, jota hallinnoidaan yhdessä tai käytetään toistuvasti lyhyen aikavälin voiton tavoitteluun, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi rahoitusvaraksi. Tällaiset varat merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Käyvän arvon muutos yhdessä myyntivoittojen ja -tappioiden, korkotuottojen ja -kulujen sekä osinkotuottojen kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Myös johdannais sopimukset, joita ei ole määritetty suojaaviksi ja jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi rahoitusvaroiksi.

Johdannaiset arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Johdannais sopimuksista kirjataan taseeseen saaminen, kun käypä arvo on positiivinen ja velka, kun käypä arvo on negatiivinen. Johdannaiset arvostetaan taseessa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos yhdessä realisoituneiden voittojen ja tappioiden kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

### **Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi luokitellaan rahoitusvarat, jotka alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattomasti määritetään sellaisiksi. Niiden tase- ja tuloslaskelmakirjaukset menevät kuten edellä on esitetty kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen osalta.

### *Lainat ja muut saamiset*

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan johdannaisvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, joita ei noteerata toimivilla markkinoilla ja joita ei aiota myydä välittömästi tai lyhyen ajan kuluessa. Lainat ja muut saamiset -ryhmä sisältää myös käteiset varat.

Lainat ja muut saamiset merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon, sisältäen suoraan kohdistettavissa olevat transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

## *Myytavissä olevat rahoitusvarat*

Myytavissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellaan johdannaisvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat, jotka on määritetty myytävissä oleviksi tai jotka eivät kuulu muihin rahoitusvarojen ryhmiin. Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat saamistodistuksista sekä osakkeista ja osuuksista.

Myytavissä olevat rahoitusvarat kirjataan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon, lisättynä hankintaan suoraan kohdistettavissa olevilla transaktiomenoilla. Taseessa myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja arvonmuutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Korkotuotot ja osingot kirjataan tulokseen. Kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään, omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos yhdessä myyntivoiton tai -tappion kanssa kirjataan tulokseen. Käyvän arvon muutos siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan myös silloin, kun omaisuuserän arvo on alentunut siten, että siitä kirjataan arvonalentumistappio.

Myytavissä olevista monetaarisista tase-eristä johtuvat kurssierot kirjataan aina suoraan tuloslaskelmaan.

## *Muut rahoitusvelat*

Muita rahoitusvelkoja ovat liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat.

Muut rahoitusvelat kirjataan taseeseen saadun vastikkeen määräisenä transaktiokuluilla oikaistuna silloin, kun vastike saadaan. Rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintameno.

Jos omia velkoja lunastetaan takaisin ennen eräpäivää, velat poistetaan taseesta ja velan kirjanpitoarvon ja lunastuksessa maksetun vastikkeen erotus kirjataan tulokseen.

## *Käypä arvo*

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään ensisijaisesti toimivilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella. Instrumentit arvostetaan ostokurssiin tai viimeiseen kaupantekohintaan, mikäli hintalähteen pörssissä on käytössä huutokauppanettely. Poikkeuksena tästä ovat syndikoidut lainat, jotka arvostetaan keskihintaan alhaisemman likviditeetin takia. Myös johdannaispimukset arvostetaan viimeiseen kaupantekohintaan. Mikäli rahoitusinstrumentille on olemassa sen markki-

nariskin kumoava vastaerä, arvostuksessa käytetään tältä osin samaa hintalähdettä vastaavissa ja vastattavissa. Jos rahoitusinstrumentille kokonaisuutena ei ole olemassa julkista noteerausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella.

Rahoitusvarojen käyvän arvon arvostus perustuu joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostuksiin, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Mikäli näitä ei ole ollut käytettävissä, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksytyjen arvostusmenetelmien avulla käyttämällä asiaa tuntevien, liiketoimintaan halukkaiden osapuolten välisten viimeaikaisten markkinatransaktioiden hintoja, toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa, rahavirtojen diskonttausmenetelmää sekä optionhinnoittelumalleja. Pienelle osalle instrumenteista on määritetty arvo näitä muita menetelmiä käyttäen.

Rahavarojen ja muihin varoihin sisältyvien kauppahintasaamisten kirjanpitoarvoa käytetään arviona niiden käyvästä arvosta.

Jos rahoitusvaroihin kuuluvan omaisuuserän käypää arvoa ei ole mahdollista määritellä, hankintameno katsotaan olevan riittävän lähellä oleva arvio käyvästä arvosta. Tällaisten rahoitusvarojen määrä konsernin taseessa on epäolennainen.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on liitetiedoissa ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen muun muassa siihen, toimivatko markkinat, joilla instrumentilla käydään kauppaa tai ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot objektiivisesti todennettavissa.

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlaisten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinahintoihin. Suurin osa tason 3 sijoituksista on pääomarahastoja tai vaihtoehtorahastoja.

Pääomarahastosijoitusten osalta alla olevien sijoitusten arvon määrittää rahasto, jolla on olennaiset ja riittävät tiedot alla olevien sijoitusten arvonmäärittämiseksi. Pääomarahaston arvonmäärittäminen toteutetaan pääasiassa kvartaaleittain perustuen alla olevien sijoitusten arvoon ja vieraan pääoman määrään. Alla olevien sijoitusten arvonmäärittäminen pohjana käytetään esimerkiksi hankintahintaan perustuvaa arvostusta, julkisesti vaihdettujen verrokkiyhtiöiden arvoa, tuottokerroinperusteista arvostusta tai kassavirtoihin perustuvaa arvostusta.

Pääomarahastot noudattavat yleisesti International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV) -ohjeistusta, jossa kuvataan erilaisia arvostuskäytäntöjä yksityiskohtaisemmin.

Myös vaihtoehtorahastojen osalta arvon määrittää rahasto ja toteutuksesta vastaa ensisijaisesti rahastonhoitaja. Vaihtoehtorahastot ovat usein ominaisuuksiltaan monimutkaisia ja arvonmäärittäminen on riippuvainen alla olevien instrumenttien luonteesta. Arvonmäärittäminen pohjana käytetään esimerkiksi kassavirtoihin perustuvaa arvostusta. Vaihtoehtorahastojen toimintaa ja arvonmäärittämistä sääntelee Alternative Investment Fund Managers Directive (AIFMD), jossa kuvataan tarkemmin arvonlaskennan toimintaperiaatteita ja dokumentointivaatimuksia.

## Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikuttavasti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Kun arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman alkuperäisen kirjaamisen jälkeisen toteutuneen tappion synnyttävän tapahtuman seurauksena ja näillä tapahtumilla on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroista tulevaisuudessa saataviin arvioituihin rahavirtoihin, kirjataan arvonalentumistappio.

## Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat

Objektiivisena näyttönä arvonalentumisesta pidetään esimerkiksi liikkeeselaskijan tai velallisen merkittäviä taloudellisia vaikeuksia, jotka johtavat maksukyvyttömyyteen ja arvioon siitä, että asiakas ei todennäköisesti selviydy maksuvelvoitteistaan konsernille. Objektiivinen näyttö arvioidaan ensin yksinään merkittävien rahoitusvarojen osalta ja tämän jälkeen joko yksittäin tai ryhmäkohtaisesti sellaisten rahoitusvarojen osalta, jotka eivät yksinään ole merkittäviä.

Kun on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenoön taseeseen merkityistä rahoitusvaroista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja saamisesta arvioitujen kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauslaskelma käytetään saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Erotus kirjataan arvonalentumistappioksi tuloslaskelmaan. Arvonalentuminen arvioidaan sopimuskohtaisesti.

Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee myöhemmin ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan (kuten rahoitusinstrumentin liikkeeselaskijan luottokelpoisuusluokituksen paranemiseen), arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikuttavasti.



## Myytavissä olevat rahoitusvarat

Objektiivinen näyttö perustuu erillistarkasteluun, joka tehdään, kun esimerkiksi saamistodistusten liikkeeseen-laskijan luottoriskiluokituksessa tapahtuu muutos, yhtiö siirretään tarkkailulistalle tai yhtiö laiminlyö lyhennysten tai korkojen maksua. Osakkeen tai osuuden käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen lasku alle alkuperäisen hankintamenon voi myös olla objektiivinen näyttö arvonalentumisesta.

Päätös siitä, onko arvon alentuminen merkittävä tai pitkäaikainen, vaatii johdon harkintaa. Päätös tehdään tapauskohtaisesti ja sitä tehtäessä arvioidaan laadullisten kriteerien lisäksi muun muassa osakkeen arvon historiallisia muutoksia ja aikajaksoa, jonka ajan osakkeen käypä arvo on ollut hankintamenoa alhaisempi. Sampo-konsernissa arvon alentuminen katsotaan yleensä merkittäväksi, kun julkisesti noteeratun osakkeen tai osuuden käypä arvo alittaa keskimääräisen hankintamenon 20 prosentilla ja pitkäaikaiseksi, kun käypä arvo on alittanut hankintamenon yli 12 kuukauden ajan.

Koska noteeraamattomille osakkeille ja osuuksille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla julkaistavia hintoja, niiden arvo pyritään määrittämään markkinoilla yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien avulla. Merkittävien noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien erä ovat pääomarahastosijoitukset. Pääomarahastosijoitukset arvostetaan yleisesti alalla vallitsevan käytännön,

International Private Equity and Venture Capital Guidelines (IPEV) mukaisesti.

Arvon alenemisen merkittävyyttä ja pitkäaikaisuutta arvioidaan viimeksi mainituissa tapauksissa tapauskohtaisesti ottaen huomioon sijoitukseen liittyvät erityistekijät ja olosuhteet. Sampo tekee pääomarahastosijoituksensa pitääkseen ne rahaston elinkaaren loppuun asti, jolloin rahaston tyypilliseksi toimiajaksi muodostuu 10–12 vuotta. Arvio koko rahaston mahdollisesta arvon alentumisesta voidaan yleensä perustellusti tehdä vasta elinkaaren loppupuolella. Mikäli on lisäksi kuitenkin perusteltua syytä epäillä, että sijoituksesta ei sitä myytäessä saada hankintamenoa vastaavaa määrää, kirjataan arvonalennus.

Arvonalennus pääomarahastoille kirjataan yllä olevien periaatteiden lisäksi aina silloin, kun rahaston alkamisvuosi on vähintään 10 vuotta vanha ja rahaston kirjanpitoarvo ja käypä arvo on enintään 500 000 euroa. Näissä tapauksissa sekä käypä arvo että kirjanpitoarvo kirjataan nolnaan. Arvonalennus tehdään vain rahastoille, joiden osalta kriteerit täyttyvät kaikkien Sampo-konsernin yhtiöiden salkkujen osalta.

Saamistodistusten arvon alentumisessa tappion suuruus määritetään pääoman lyhennyksillä ja jaksotuksilla oikaistun hankintamenon ja tarkasteluhetken käyvän arvon välisenä erotuksena, vähennettynä mahdollisella aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla. Samalla muihin laajan tuloksen eriin

kirjattu kertynyt tappio siirretään omasta pääomasta kirjattavaksi tulosvaikutteisena arvonalentumistappiona. Myös mahdolliset lisäarvonalentumistappiot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvan saamistodistuksen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikutteisesti siihen määrään, mikä saamistodistuksen kirjanpitoarvo olisi ollut ilman arvonalentumistappioiden kirjaamista.

Myytavissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvan osakkeen arvonalentumistappio kirjataan siirtämällä muihin laajan tulokseen eriin kirjattu kertynyt tappio omasta pääomasta tuloslaskelmaan. Mikäli käypä arvo arvonalentumiskirjauksen jälkeen nousee kirjataan arvonnousu suoraan muun laajan tuloksen eriin. Arvon edelleen laskeessa alle hankintamenon kirjataan tulosvaikutteinen arvonalennus, vaikka lasku olisi vähemmän kuin 20 prosenttia.

## Johdannaissopimukset ja suojausperiaatteet

Johdannaissopimukset luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin ja suojaaviin sopimuksiin ja ne sisältävät korko-, luottoriski-, valuutta-, osake- sekä hyödykejohdannaiset. Johdannaissopimukset arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa



käypään arvoon. Kaikki johdannaissopimukset kirjataan taseeseen varoiksi, kun niiden käypä arvo on positiivinen ja veloiksi, kun käypä arvo on negatiivinen.

## ***Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset***

Johdannaissopimukset, joita ei ole merkitty suojaaviksi sekä pääsopimuksesta erotetut kytketyt johdannaiset käsitellään kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä johdannaissopimuksina. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset sekä myyntivoitot ja -tappiot yhdessä korkotuottojen ja -kulujen kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi johdannaisiksi luokitellaan myös sopimukset, joita käytetään suojaamistarkoituksessa, mutta jotka eivät täytä IAS 39 -standardin suojauslaskennalle asettamia ehtoja.

## ***Suojaavat johdannaissopimukset ja suojausperiaatteet***

Suojausperiaatteiden mukaisesti konsernissa voidaan suojaautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta, käyvän arvon suojauksella

suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta. Kuluneella tilikaudella konsernissa on sovellettu käyvän arvon suojausta Mandatumissa sekä rahavirran suojausta Hastingsissa.

Suojauslaskentaa sovelletaan suojauksiin, jotka ovat suojattavan riskin osalta tehokkaita ja täyttävät IAS 39:n standardin suojauslaskennan ehdot. Suojaussuhde suojaavan johdannaisen ja suojattavan kohteen välillä sekä suojaukseen liittyvät riskienhallintatavoitteet dokumentoidaan suojauksen alkaessa. Suojauksen tehokkuus arvioidaan suojaussuhteen alussa ja suojauksen aikana, jotta suojaus on erittäin tehokas koko suojauksen ajan. Suojausta pidetään tehokkaana, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai position käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

### **Rahavirran suojaus**

Rahavirran suojauksella suojataan vaihtuvakorkoisten velkakirjalainojen tai muiden vaihtuvakorkoisten varojen tai velkojen korkorahavirtoja. Suojaavina instrumentteina käytetään muun muassa koronvaihto- sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia. Johdannaissopimukset, jotka on luokiteltu rahavirran suojaukseksi ja jotka täyttävät IAS 39:n kriteerit, arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksesta tehokkaan suojauksen osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ylimenevä tehoton osuus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sille kaudelle, jolloin suojauksen kohteena olevat rahavirrat tuloutuvat.

Kun suojaava johdannainen erääntyy, myydään, suojaussuhde päätetään tai suojaus ei enää täytä suojauslaskennan ehtoja, omaan pääomaan suojauksen loppumishetkeen mennessä kertynyt käyvän arvon muutos jää omaan pääomaan, kunnes se kirjataan tuloslaskelmaan sille kaudelle, jolloin suojauksen kohteena olevat rahavirrat tuloutuvat.

### **Käyvän arvon suojaus**

Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan muun muassa hinta- ja korkotason sekä valuuttakurssien muutosten aiheuttamilta vaikutuksilta käypiin arvoihin konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Suojaavina johdannaisina käytetään konserniyhtiöiden hallitusten hyväksymiä instrumentteja, joita ovat valuuttatermiinit, koronvaihto- ja koron- ja valuutanvaihtosopimukset sekä optiot.

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

## Vuokrasopimukset

### Konserni vuokralle ottajana

IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardin mukaisesti vuokrasopimukset esitetään lähtökohtaisesti taseella. Ainoat valinnaiset poikkeukset koskevat tiettyjä lyhytaikaisia alle 12 kuukautta pitkiä sopimuksia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia, jotka voidaan edelleen kirjata tasaerinä vuokrasopimuksen voimassaoloaikana.

Vuokrasopimuksista aiheutuvat käyttöoikeusomaisuuserät (oikeus käyttää vuokrasopimuksen kohdetta) kirjataan varoihin osana Aineellisia hyödykkeitä ja niitä vastaavat vuokravelvoitteet taseen velkapuolelle osaksi Muita velkoja. Käyttöoikeusomaisuuserä kirjataan vuokra-ajan alkamishetkellä ja arvostetaan hankintameno, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen määrän sekä vuokralle antajalle mahdollisesti ennalta suoritettut maksut. Käyttöoikeusomaisuuserien poistot kirjataan tasapoistoin vuokrasopimuksen voimassaoloaikana. Vuokrasopimusvelka kirjataan samoin vuokra-ajan alkamishetkellä ja arvostetaan tulevien vuokramaksujen nykyarvoon.

Tuloslaskelmaan kirjataan käyttöoikeusomaisuuserästä tehtävät suunnitelman mukaiset poistot sekä vuokravasta aiheutuvat korkokulut.

### Konserni vuokralle antajana

Vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät tase-erään Sijoituskiinteistöt ja niiden poistoajat ja -menetelmät sekä arvonalentumistappioiden kirjauserusteet ovat samat kuin vastaavien aineellisten hyödykkeiden. Saatavat vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokratuotoiksi vuokra-ajan kuluessa.

## Aineettomat hyödykkeet

### Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Sitä aiempien hankintojen liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvo arvostetaan kertyneillä arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintameno. Liikearvosta ei tehdä poistoja. Liikearvolle tehdään sen sijaan arvonalentumistestaus vähintään vuosittain.

### Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, käsitellään ulkopuolelta hankitut ja sisäisesti aikaansaadut IT-ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet, jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeiden hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Sisäisesti aikaansaadun aineettoman hyödykkeen hankintameno määräytyy hyödykkeelle välittömästi kohdistettavien menojen summana. Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sinä tilikautena, jona ne toteutuvat. Kehittämismenoista, jotka johtuvat uusien IT-ohjelmistojen suunnittelusta tai jo olemassa olevien ohjelmistojen merkittävistä parannuksista, aktivoidaan vain ne, jotka täyttävät edellä mainitut taseeseen kirjaamisen edellytykset.

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintameno. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

|                             |             |
|-----------------------------|-------------|
| IT-ohjelmistot              | 3–10 vuotta |
| Muut aineettomat hyödykkeet | 3–10 vuotta |

Aineettomia hyödykkeitä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, kuten liiketoimintojen yhdistymisten yhteydessä hankitut tuote- ja liikemerkit, ei poisteta. Sen sijaan niille suoritetaan vähintään kerran tilikaudessa arvonalentumistestaus.

## Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat omassa käytössä olevat kiinteistöt, koneet ja laitteet sekä kalusto. Kiinteistöjen luokitus omassa käytössä ja sijoituskäytössä oleviin suoritetaan käytössä olevan neliömäärän perusteella. Mikäli omassa käytössä on korkeintaan 10 prosenttia kiinteistön pinta-alasta, kiinteistö luokitellaan kokonaan sijoituskiinteistöksi.

Kiinteistöt ja muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon.

Perusparannusmenot lisätään kiinteistöjen kirjanpitoarvoon silloin kun on todennäköistä, että niistä koitua vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan

kuluessa. Pääsääntöisesti jäännösarvo arvioidaan nollan suuruiseksi. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Taloudellisen vaikutusajan arviota tarkistetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Poistoaikoja oikaistaan, mikäli arvio muuttuu merkittävästi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

|                                                      |              |
|------------------------------------------------------|--------------|
| Rakennukset                                          | 20–50 vuotta |
| Rakennusten ainesosat                                | 15–20 vuotta |
| Rakennusten ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot | 4–10 vuotta  |
| IT-laitteet ja autot                                 | 2–5 vuotta   |
| Muut toimistokalusteet                               | 3–15 vuotta  |

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistojen kirjaaminen lopetetaan, mikäli omaisuuserä luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti.

## Aineettomien ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentuminen

Tilikauden päättyessä arvioidaan, onko viitteitä siitä, että aineettomiin hyödykkeisiin tai aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvan omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Jos arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä

arvioidaan lisäksi vuosittain liikearvosta, keskeneräisistä aineettomista hyödykkeistä sekä taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten hankinta-ajankohdasta lähtien konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille. Testissä verrataan yksikön liikearvon sisältävää kirjanpitoarvoa yksiköstä kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa ennen veroja määritettyä korkoprosenttia käyttäen. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä, siitä kirjataan tuloslaskelmaan arvonalentumistappio. Kirjaamisen yhteydessä poistettavan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeestä kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta, ei kuitenkaan enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

## Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä pidetään vuokratuottojen saamiseksi ja omaisuuden arvonnoususta hyötymiseksi. Sijoitus-kiinteistöt arvostetaan käypään arvoon. Arvostusperiaate muutettiin hankintamenomallista käypään arvoon tilikaudella 2021 konsernin laadintaperiaatteiden yhdenmukaistamiseksi. Konserni katsoi, että muutoksella oli vain vähäinen vaikutus konsernin tilinpäätösraportointiin.

Sijoituskäytössä olevien kiinteistöjen käyvät arvot arvioidaan käyttäen tuleviin tuottoihin ja markkinaehtoi- siin tuotto-odotuksiin perustuvaa tuottoarvomenetelmiä (nykyarvon laskentaan käytettäviä kassavirtamalleja) sekä toteutuneisiin vertailukauppoihin perustuvia kauppaa-arvomenetelmiä. Arvioinnin lähtökohtana ovat kiinteistökohtaiset ominaisuudet koskien muun muassa kiinteistön sijaintia, kuntoa ja vuokraustilannetta sekä markkinalähtöiset vertailutiedot koskien vaihtoehtoisia vuokria, tuottovaatimustasoja ja yksikköhintoja. Arviointi on tilikaudella suoritettu käyttäen sekä konsernin omaa asiantuntemusta että ulkopuolisia, riippumattomia arvioitsijoita.

## Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernille on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos velvoitteesta tai osasta siitä on mah-

dollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain silloin, kun sen saaminen on käytännössä varmaa.

## Vakuutus- ja sijoitussopimukset

Vakuutussopimukset käsitellään IFRS 4 -standardin mukaisesti joko vakuutussopimuksina tai sijoitus- sopimuksina. Standardin mukaan vakuutussopimukset luokitellaan vakuutussopimuksiksi, mikäli niissä siirtyy vakuutuksenottajan ja vakuutuksenantajan välillä merkittävää vakuutusriskiä. Mikäli sopimuksen perusteella siirtyvä riski on luonteeltaan rahoitusriskiä eikä merkittävää vakuutusriskiä, luokitellaan sopimus sijoitussopimukseksi. Sopimuksen luokittelu vakuutus- tai sijoitussopimukseksi määrää sen arvostuskäytännön.

Sampo käsittelee sopimuksista syntyvät velat standardin ensimmäisessä vaiheessa kansallisten vaatimusten mukaisesti.

Vakuutus- ja sijoitussopimuksiin liittyviä riskejä on kuvattu laajasti konsernitiilinpäätöksen **liitetiedossa 35**.

## Jälleenvakuutussopimukset

Jälleenvakuutussopimus on sopimus, joka täyttää IFRS 4:n asettamat edellytykset vakuutussopimukselle ja jonka perusteella konserni voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä, mikäli se itse joutuu korvaus-

velvolliseksi muiden tekemiensä vakuutussopimusten perusteella. Jälleenvakuutussopimusten perusteella saatavat suoritukset on kirjattu taseessa erään Saamiset jälleenvakuutussopimuksista sekä Muut varat. Ensiksi mainittu erä sisältää jälleenvakuuttajien osuuden konsernin jälleenvakuutettujen vakuutussopimusten vakuutusmaksu- ja korvausvastuusta. Muissa varoissa on lyhytaikaiset saamiset jälleenvakuuttajilta.

Kun konserni itse joutuu maksamaan korvauksia jälleenvakuutussopimuksen perusteella toiselle vakuutusyhtiölle, kirjataan velka tase-erään Muut velat. Jälleenvakuutuksiin liittyvät saamiset ja velat arvostetaan yhdenmukaisesti jälleenvakuutettujen saamisten ja velkojen kanssa. Jälleenvakuutussaamiset testataan vuosittain arvonalentumistappioiden varalta. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti, mikäli on olemassa objektiivista näyttöä, että konserni ei tule saamaan kaikkia rahamääriä, joihin sillä sopimuksen ehtojen mukaan on oikeus.

Konserniyhtiöillä on lisäksi sopimuksia, joissa konserni- yhtiö toimii yhteisvakuuttajana toisen vakuutusyhtiön kanssa, jolloin vakuutusriski jaetaan sopimusosapuolten kesken. Konserniyhtiön toimiessa toissijaisena yhteis- vakuuttajana, konserniyhtiö kirjaa saamisiin ja velkoihin yhtiön osuuden mukaisen määrän vakuutusmaksutulosta ja siihen liittyvästä korvausvelasta. Konserniyhtiön toimiessa ensisijaisena yhteisvakuuttajana, yhtiö kirjaa bruttovakuutusmaksutulon saamiseksi ja velka toissijaiselle yhteisvakuuttajalle kirjataan konserniyhtiön velkoihin.

## Vahinkovakuutus

### Vakuutus sopimusten luokittelu

Vakuutus sopimuksia luokiteltaessa ja niihin liittyviä riskejä tarkasteltaessa toisiinsa kytketyt sopimukset tulkitaan yhdeksi sopimukseksi.

Muina kuin vakuutus sopimuksina, eli sopimuksina, joissa riski ei siirry, käsitellään muun muassa Captive-sopimuksia, joissa vakuutusyhtiö merkitsee yrityksen ensivakuutuksen ja jälleenvakuuttaa saman riskin sellaisessa vakuutusyhtiössä, joka kuuluu vakuutuksenottajan kanssa samaan konserniin. Vahinkovakuutuksessa on myös sopimuksia, joissa vakuutusyhtiö myöntää vakuutuksen ja siirtää vakuutusriskin edelleen lopulliselle vakuutuksenantajalle. Nämä ovat ns. Reverse Flow Fronting -sopimuksia. Aikaisemman bruttokäsittelyn sijaan näistä molemmista kirjataan vain sopimussuhteen nettovaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen. Edellytyksenä nettomääräiselle käsittelylle on, että sopimuksesta nettona kirjattu omapidätys on nolla.

Lisäksi vahinkovakuutuksessa on sopimuksia, joissa vakuutusriski on eliminoitu retrospektiivisellä vakuutusmaksulla, eli ennakoitujen ja toteutuneiden vahinkojen erotus tasataan lisämaksulla suoraan tai vakuutuksen vuosiuudistuksen yhteydessä. Näiden sopimusten rahavirta kirjataan nettomääräisenä suoraan taseeseen kirjaamatta niitä ensin tuloslaskelmaan vakuutusmaksutuotoiksi ja korvauskuluiksi.

### Velat vahinkovakuutus sopimuksista

Vakuutusvelka on nettomääräinen sopimusperusteinen velvoite, joka vakuutuksenantajalla on vakuutus sopimuksen perusteella. Vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu muodostavat vakuutusvelan, joka vastaa solmittujen vakuutus sopimusten mukaisia velvoitteita.

Vakuutusmaksuvastuun on tarkoitus kattaa jo solmittujen vakuutus sopimusten jäljellä olevan vakuutuskauden odotettavissa olevat korvausmenot ja liikekulut. Vahinko- ja jälleenvakuutuksessa vakuutusmaksuvastuu lasketaan yleensä aikaperusteisesti niin kutsutun pro rata temporis -periaatteen mukaisesti. Jos vakuutusmaksutaso katsotaan riittämättömäksi siten, ettei se kata mahdollisia korvausmenoja ja liikekuluja, vakuutusmaksuvastuuta on vahvistettava siirtovastuun täydennyksellä ottaen huomioon myös erääntymättömät vakuutusmaksuerät.

Korvausvastuu kattaa tulevaisuudessa suoritettavat korvaukset kaikista jo tapahtuneista vahingoista. Tämä koskee myös tapahtuneita vahinkoja, joita ei tilinpäätöshetkellä vielä ole raportoitu vakuutusyhtiölle eli ns. IBNR (incurred but not reported) -vahinkoja. Korvausvastuuseen sisältyvät myös kaikki korvausten arvioidut selvittelykulut.

Vahinkoensivakuutuksen ja jälleenvakuutuksen korvausvastuu lasketaan tilastollisin menetelmin tai tapauskohtaisesti yksittäisten vahinkojen perusteella. Useimmiten käytetään näiden menetelmien yhdistelmää siten, että suurvahingot arvioidaan tapauskohtaisesti ja

pienehköt vahingot sekä tilinpäätöshetkellä tapahtuneet mutta vielä raportoimattomat vahingot (IBNR) tilastollisin menetelmin.

Ifissä korvausvastuuta ei diskontata nykyarvoon muuten kuin eläkevelvoitteiden osalta. Topdanmark diskonttaa koko korvausvastuun. Hastings diskonttaa korvausvastuun ainoastaan siltä osin, kun korvaus liittyy määrättyihin vakaviin henkilö vahinkoihin. Mandatum ei diskonttaa korvausvastuuvakaa ollenkaan.

### Vakuutusvelan riittävyystesti

Vahinkovakuutuksen korvausvastuun ja vakuutusmaksuvastuun riittävyys tutkitaan erikseen. Korvausvastuu perustuu vastaisten korvausrahavirtojen ennusteisiin. Ennusteet tehdään vakiintuneilla vakuutusmatemaattisilla menetelmillä.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan pääsääntöisesti aika-perusteisesti nk. pro rata temporis -periaatteen pohjalta. Vakuutusmaksuvastuun riittävyys testataan laskemalla vakuutusmaksuvastuun lisävastuu yhtiöittäin kullekin liiketoiminta-alueelle ja vakuutusluokalle. Mahdollinen havaittu riittämättömyys vakuutusmaksuvastuussa korjataan kirjaamalla siirtovastuun täydennys.

### Vakuutusten aktivoitujen hankintamenot

Vakuutusten hankintamenot, jotka selkeästi liittyvät vakuutus sopimusten solmimiseen, esitetään taseen varoissa vakuutusten aktivoituina hankintamenoina. Hankintamenoina käsitellään vakuutus sopimusten

hankkimiseen tai uusimiseen välillisesti tai välittömästi liittyvät toimintakulut kuten palkkiot, markkinointikulut sekä myyntihenkilöstön palkat ja kulut. Vakuutusten hankintamenot jaksotetaan samalla tavalla kuin vakuutusmaksuvastuu. Poistoaika on yleensä korkeintaan 12 kuukautta.

## Henkivakuutus

### Vakuutus- ja sijoitussopimusten luokittelu

Henkivakuutustoiminnan sopimukset luokitellaan vakuutus- ja sijoitussopimuksiksi tai sijoitussopimuksiksi. Vakuutus- ja sijoitussopimuksia ovat sopimukset, joihin liittyy merkittävä vakuutusriski tai sellaiset sopimukset, joihin sisältyy vakuutuksenottajan oikeus muuttaa sopimusta kasvattamalla riskiä. Kapitalisaatiosopimuksiin ei sisälly vakuutusriskiä, joten nämä sopimukset on luokiteltu sijoitussopimuksiksi.

Sopimukseen liittyvä oikeus harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä (Discretionary Participation Feature (DPF)) on vakuutuksenottajan sopimukseen perustuva oikeus saada taatun vähimmäisedun lisäksi muita etuja. Etuina hyvitetään vakuutuksille laskuperustekorona lisäksi asiakashyvityksiä, korotetaan kuolemantapaussummaa tai alennetaan vakuutusmaksuja. Mandatumin tulokannassa kohtuuseriaaateesta määritellään tavoitteet harkinnanvaraisille eduille. Sijoitussidonnaisissa sopimuksissa vakuutuksenottaja kantaa sijoitusriskin valitsemalla sijoituskohteet, joihin sopimusten arvonekehitys sidotaan.

### Vakuutus- ja sijoitussopimusten arvostus

Mandatumissa kaikkiin vakuutus- ja sijoitussopimuksiin ja niihin sijoitussopimuksiin, joihin liittyy harkinnanvarainen oikeus osuuteen ylijäämästä (DPF), sovelletaan kansallisia laskentaperiaatteita IFRS 4:n *Vakuutus- ja sijoitussopimukset* mukaisesti.

Kaikkiin sopimuksiin lukuun ottamatta sijoitussidonnaisia sopimuksia liittyy harkinnanvarainen oikeus ylijäämään. Sellaisiin sijoitussidonnaisiin sopimuksiin, joita ei luokitella vakuutus- ja sijoitussopimuksiksi, liittyy vakuutuksenottajan oikeus vaihtaa säästöjen tuottoarakenne sijoitussidonnaisesta sellaiseksi, joka muodostuu vähimmäistuottotakuusta ja oikeudesta harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä. Tämän perusteella myös näihin sopimuksiin sovelletaan vakuutus- ja sijoitussopimusstandardia.

Takaisinosto-oikeutta, vähimmäistuottotakuuta, saman sopimuksen sisällä olevia vakuutus- ja talletusosia sekä muita vastaavia oikeuksia ei eroteta pääsopimuksesta eikä arvosteta erikseen.

Mandatumissa kannanluovutuksella siirtyneen Suomen yhtiön ryhmäläkevakuutuksen (= Eriytetty vakuutus-kanta) osalta noudatetaan IFRS 4.30:n ns. varjolaskentaa, jonka perusteella omaa pääomaa oikaistaan sopimuksen mukaisten realisoitumattomien voittojen tai tappioiden osalta. Omaa pääomaa oikaistaan määrällä, jolla realisoitumattomat voitot tai tappiot olisivat jakautuneet Eriytetyn vakuutuskannan voitonjakopolitiikan mukaisesti Eriytetylle vakuutuskannalle, mikäli voitot tai tappiot olisi realisoitu tilinpäätöshetkellä.

Topdanmarkissa sijoitussidonnaiset sopimukset sisältävät sekä vakuutus- että sijoitussopimuksia. Vakuutus- ja sijoitussopimukset arvostetaan IFRS 4:n mukaisesti. Sijoitussopimukset sen sijaan arvostetaan IAS 39:n *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* mukaan. Sijoitussopimuksiin ei liity oikeutta harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä.

Kaikki sijoitussidonnaiset sopimukset ovat vaadittaessa käypään arvoon maksettavissa. Kuolemantapauksissa 101 prosenttia vakuutusmäärästä on maksettava. Tämä katsotaan niin pieneksi vakuutusriskiksi, että sopimukset luokitellaan sijoitussopimuksiksi. Muita takaisinosto-oikeuksia tai huomioitavia seikkoja ei ole.

### Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista ja jälleenvakuutusvarat

Vakuutus- ja sijoitussopimusten velka kirjataan vakuutusvelaksi, jonka muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu. Henkivakuutustoiminnan vakuutus- ja sijoitussopimusten vakuutusvelan laskennassa käytetään erilaisia menetelmiä, jotka sisältävät oletuksia muun muassa kuolevuudesta, sairastuvuudesta, sijoitusten tuottotasosta, vastaisista liikekuluista ja vahinkojen selviämisestä.

Tulevan jälleenvakuutuksen vastuuvelan muutos on laskettu vaihtuvien kurssien mukaan.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan ensivakuutuksessa vakuutuskohtaisesti ja jälleenvakuutuksessa antavan yhtiön ilmoituksen perusteella tai yhtiön omien laskuperusteiden mukaan.

Vakuutusvelan diskonttauksessa käytetty korko on enintään kunkin maan viranomaisen hyväksymän enimmäiskoron suuruinen.

Korvausvastuu kattaa tulevaisuudessa suoritettavat korvaukset kaikista jo tapahtuneista vakuutustapahtumista, myös niistä, joita ei tilinpäätöshetkellä vielä ole raportoitu vakuutusyhtiölle. Korvausvastuuseen sisältyvät myös kaikki korvausten hoitokulut.

Vakuutusvelasta määritetään vuosittain lyhyt- ja pitkäkestoisen velan osuus.

### Vakuutusvelan riittävyystesti

Velan riittävyystesti tehdään kaikista sopimuskannoista ja täydennystarvetta tarkastellaan yhtiötasolla koko vakuutusvelan riittävyden perusteella. Ei-sijoitussidonnaiseen velkaan kohdistuva testi sisältää kaikki odotettavissa olevat sopimuksiin perustuvat rahavirrat. Sopimuksiin perustuviin rahavirtoihin kuuluvat odotettavissa olevat vakuutusmaksut, korvaukset, lisäedut ja liikekulut. Korvauksissa on arvioitu takaisinostot ja muut vakuutus-tapahtumat historiatietoihin perustuen. Korvausmäärät pitävät sisällään sekä sopimusten laskuperustekorona että arvion tulevasta lisäeduista. Rahavirtojen pääoma-arvot diskontataan tilinpäätöshetkeen.

Sijoitussidonnaisen liikkeen testissä lasketaan riski- ja liikekuluylijäämien pääoma-arvot vastaavalla tavalla. Mikäli yhtiökohtaisen sijoitussidonnaisen ja muun liikkeen velan yhteismäärä edellyttää täydentämistä, kasvatetaan velkaa tulosvaikutteisesti testin osoittamalla määrällä.

### Kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin (DPF). Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutuksille.

Mandatumin tavoitteena on antaa pitkällä aikavälillä alkuperäisen vakuutuskannan voitonjakoon oikeutetuille vakuutussäästöille ennen kuluja ja veroja kokonaishyvitys, joka olisi vähintään kunakin hetkenä matalariskisimpinä pidettävien pitkien korkosijoitusten korkotason mukainen. Kokonaishyvitys muodostuu laskuperustekorosta ja vuosittain määrättävistä lisäeduista. Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen.

## Työsuhde-etuudet

### Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia ovat eläkkeet ja henkivakuutukset.

Sammolla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Ruotsissa ja Norjassa, muissa maissa eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Merkittävin maksupohjainen järjestely on Suomen TyEL-perusvakuutus.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja eläkevakuutusyhtiölle eikä sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta suorittaa lisämaksuja. Maksupohjaisista järjestelyistä aiheutuvat velvoitteet kirjataan kuluksi kaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä yritykselle jää velvoitteita tilikauden maksun suorittamisen jälkeenkin ja näiden vakuutusmatemaattisen ja/tai sijoitusriskin kantaa yritys. Velvoite lasketaan kustakin järjestelystä erikseen käyttäen ennakoitua etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Velvoitteen määrän laskennassa käytetään vakuutusmatemaattisia oletuksia. Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle.



Etuuspohjaisissa järjestelyissä on sekä rahastoituja että rahastoimattomia järjestelyjä. Näissä tilikauden eläkekuluksi kirjataan vuoden vakuutusmatemaattisten laskelmien mukainen vanhuuseläkekertymä laskettuna lineaarisesti eläkeiän saavuttamishetken eläkepalkan pohjalta. Tähän lisätään korkokuluina aikaisempien vuosien eläkesitoumusten hyvityksistä/lisäyksistä aiheutuvat laskennalliset vaikutukset. Tilikauden eläkekulut arvioidaan vuoden alussa ja laskelma perustuu muun muassa palkkojen korotusolettamiin, hintainflaatioon eläkesitoumuksen koko keston ajalta sekä sen hetkiseen markkinakorkoon suhteutettuna eläkevelvoitteen duraatioon.

Tilikauden työsuorituksen perustuva eläkemeno sekä nettovelan nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti eläkekuluihin. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto (pl. nettokorko) kirjataan omana eränään muihin laajan tuloksen eriin tilikaudella, jona ne syntyvät.

Eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään järjestelyyn kuuluvat varat käypään arvoon arvostettuina ja näin saatu nettovelka (tai -omaisuus) kirjataan taseeseen omaksi eräkseen.

Konsernilla on lisäksi vapaaehtoisia etuuspohjaisia eläkevakuutuksia. Vakuutukset ovat konsernin sisäisiä ja niiden määrä on epäolennainen.

## *Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet*

Irtisanomiseen perustuva velvoite kirjataan velaksi silloin kun konserni on todistettavasti sitoutunut lopettamaan yhden tai useamman henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeelle jäämisen ajankohtaa tai myöntämään irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia vapaaehtoisen irtisanoutumisen edistämiseksi tehdyn tarjouksen seurauksena. Etuuksista ei koidu työnantajalle taloudellista hyötyä tulevaisuudessa, joten ne kirjataan välittömästi kuluksi. Myöhemmin kuin 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöksestä erääntyvät velvoitteet diskontataan. Sammossa irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia ovat irtisanomiseen liittyvät rahapaketit ja eläkepaketit.

## Osakeperusteiset maksut

Sammolla oli tilikauden aikana viisi voimassa olevaa käteisvaroina maksettavaa osakeperusteista kannustinjärjestelmää (Johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät 2017 I ja 2017 II sekä 2020 I, 2020 II ja 2020 III). Topdanmarkilla oli tilikauden aikana yksi hallitukselle ja ylemmälle johdolle suunnattu pääasiallisesti omina osakkeina maksettava osakeoptiojärjestelmä. Hastingsilla oli niin ikään oma tilikaudella käteisvaroina maksettava osakeperusteinen kannustinjärjestelmä.

Lisätietoa konsernin eri yhtiöiden kannustinjärjestelmistä on tilinpäätöksen liitetiedossa **30 Kannustinjärjestelmät**.

Järjestelyt on arvostettu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä sekä jokaisena raportointipäivänä tämän jälkeen.

Käteisvaroina maksettavissa järjestelyissä arvostus kirjataan velaksi ja sen muutos tuloslaskelmaan.

Osakkeina maksettavissa järjestelyissä saadut toteutus hinnat kirjataan omaan pääomaan.

Kannustimien käypä arvo on määritetty pääosin Black-Scholes-hinnoittelumallin avulla. Markkina-perusteisen kannustinosan käyvässä arvossa on huomioitu hinnoittelumallilla ennakoitu toteuma palkkiona maksettavien kannusteyksiköiden määrästä. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä kannustimen käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden kannusteyksiköiden määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Tältä osin konserni päivittää oletuksen arvioidusta lopullisesta kannusteyksiköiden määrästä jokaisena väli- ja tilinpäätöspäivänä.

## Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu sisältää kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron ja laskennallisen veron. Verokulu kirjataan tulosta vaikutteisesti, paitsi suoraan omaan pääomaan tai laajaan tuloslaskelmaan kirjattavien erien osalta, jolloin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Verotuksessa vähennyskelvottomasta liikearvon arvonalentumisesta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan yhtiöittäin silloin, ja vain silloin, kun ne liittyvät saman verosaajan perimiin tuloveroihin ja yhtiöllä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata nämä.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä vahvistettuja verokantoja. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

## Osakepääoma

Osakkeiden liikkeeseenlaskukulut, jotka ovat suoraan kohdistettavissa uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseen laskemiseen tai liiketoiminnan hankkimiseen, esitetään omassa pääomassa verovaikutukset huomioon ottaen saadun tulon vähennyksenä.

Osingot kirjataan omasta pääomasta sinä tilikautena, jona yhtiökokous päättää osingonjaosta. Kun emoyhtiö tai muu konserniyhtiö ostaa emoyhtiön osakkeita, maksettu vastike vähennetään omasta pääomasta ja esitetään erässä Omat osakkeet siihen asti, kunnes osakkeet mitätöidään. Jos osakkeet myöhemmin myydään tai lasketaan uudelleen liikkeeseen, saatu vastike kirjataan omaan pääomaan.

## Omat osakkeet

Omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien (omien osakkeiden) takaisinoston hankintahinta vähennetään suoraan omasta pääomasta. Omien osakkeiden ostosta, myynnistä, liikkeeseenlaskusta tai mitätöinnistä ei kirjata voittoa tai tappiota. Mikäli osakkeet lasketaan uudelleen liikkeeseen, kirjataan hankintahinnan ja saadun vastikkeen välinen erotus ylikurssirahastoon.

## Rahavarat

Rahavaroina käsitellään käteiset varat, joiksi katsotaan kassa sekä lyhytaikaiset talletukset (3 kk).

Sampo esittää liiketoiminnan rahavirrat käyttäen epäsuoraa esitystapaa, jolloin voittoa (tappiota) ennen veroja oikaistaan ei-kassaperusteisten tapahtumien vaikutuksella, varojen ja velkojen muutoksilla ja tuotoilla ja kuluilla, jotka liittyvät investointien tai rahoituksen rahavirtoihin.

Rahavirtalaskelmassa saadut ja maksetut korot esitetään liiketoiminnan rahavirroissa. Myös saadut osingot muilta kuin osakkuusyhtiöiltä sisältyvät liiketoiminnan rahavirtoihin. Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot esitetään sijoitustoiminnan rahavirroissa. Maksetut osingot esitetään rahoitustoiminnan rahavirroissa.

## Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka ovat vaikuttaneet tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, kuluihin, varoihin ja velkoihin sekä ehdollisiin velkoihin. Harkintaa joudutaan käyttämään myös tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat tilinpäätöshetkellä parhaaseen käytettävissä olleeseen tietoon. Arviointi perustuu sekä aikaisempiin kokemuksiin että tulevaisuutta koskeviin tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidettyihin oletuksiin. Toteutumatiedot voivat poiketa näistä arvioihin ja oletuksiin perustuvista päätöksistä. Mahdolliset arvioiden muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arviota korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä ajanjaksoilla.

Sammon keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät liittyvät muun muassa vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytettyihin oletuksiin, julkisesti noteeraamattomien rahoitusvarojen ja -velkojen ja sijoituskiinteistöjen käypien arvojen arviointiin sekä rahoitusvarojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisten arviointiin. Näitä osa-alueita koskevat laatimisperiaatteet edellyttävät eniten merkittävien arvioiden ja oletusten käyttämistä.

## Vakuutusmatemaattiset oletukset

Vakuutusvelkojen arviointiin liittyy aina epävarmuutta, sillä vakuutusvelka perustuu tehtyihin arvioihin ja oletuksiin tulevista korvausmenoista. Arviot perustuvat tilinpäätöspäivänä käytettävissä oleviin konsernin omiin tilastoihin aikaisemmista vahinkotapahtumista. Arvioihin liittyvä epävarmuus on yleensä suurempi arvioitaessa uusia vakuutuskantoja tai vakuutuskantoja, joissa vahingon selviäminen kestää kauan, sillä näistä ei ole vielä saatavilla täydellisiä vahinkotilastoja. Historiatietojen lisäksi vakuutusvelkojen arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa vahinkokehitys, maksamattomien korvausten määrä, lakimuutokset, oikeuden päätökset sekä yleinen taloudellinen tilanne.

Huomattava osa konsernin vahinkovakuutuksen vakuutusveloista liittyy lakisääteisiin tapaturma- ja liikennevakuutuksiin. Näiden velkojen arviointiin sisältyvistä epävarmuustekijöistä huomattavimmat sisältyvät oletuksiin inflaatiosta, kuolevuudesta, diskonttauskoroista sekä lakimuutosten ja oikeuskäytäntöjen vaikutuksista.

Henkivakuutuksen vakuutusvelkojen vakuutusmatemaattisista oletuksista on kerrottu tarkemmin kappaleessa Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista ja jälleenvakuutusvarat.

IAS 19:n mukaiset etuus pohjaiset eläke-etuudet arvioidaan myös vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti. Eläkejärjestelyn varauksen laskenta perustuu tulevaisuudessa odotettavissa oleviin eläkkeisiin, jolloin diskonttauskoron määrittelyn lisäksi tehty arviot koskevat oletuksia muun muassa kuolevuudesta, henkilöstön vaihtuvuudesta, hintainflaatiosta sekä palkkakehityksestä.

## Käypien arvojen määrittäminen

Jos rahoitusvaroilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksytyjen arvostusmenetelmien avulla. Menetelmistä on kerrottu enemmän tilinpäätösperiaatteiden kappaleessa Käypä arvo.

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on tilikauden aikana arvioitu osittain käyttäen konsernin omaa asiantuntemusta markkinoilta saadun vertailuaineiston perusteella. Tähän liittyvät johdon tekemät oletukset esim. markkinoiden tuottovaateista sekä käytettävästä diskonttauskorosta.

## Arvonalentumistestaukset

Liikearvo, keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet testataan vähintään vuosittain

arvonalentumisen varalta. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on pääosin määritetty käyttöarvoon perustuvilla laskemilla. Nämä edellyttävät johdon tekemiä arvioita muun muassa tulevista kassavirroista, diskonttauskorosta sekä talouden yleisestä inflaatio- ja kasvukehityksestä.

## Topdanmarkin yhdistely tytäryhtiönä

IFRS 10:n *Konsernitilinpäätös* -standardin mukaan sijoittajalla on määräysvalta sijoituskohteessa, kun sijoittaja altistuu sijoituskohteen muuttuvalla tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa.

Sampo omisti 30.9.2017 Topdanmark AS:n osakkeista 44,2 prosenttia ja äänivallasta 49,1 prosenttia. Tuolloin Sammon johto suoritti standardin vaatimien tosiseikkojen ja olosuh-teiden olemassaolon perusteellisen harkinnan arvioides-saan, onko sillä määräysvalta Topdanmarkissa, ja päätyi yhdistelemään Topdanmarkin tytäryhtiönä konsernitilin-päätökseen. Harkinnassa otettiin huomioon muun muassa se, että Sampo oli suurin yksittäinen osakkeen-omistaja eikä tiedossa ollut muiden osakkeenomistajien välisiä sopimuksia. Lisäksi katsottiin, että Sammolla oli määräysvalta ohjata Topdanmarkin merkityksellisiä toimintoja eli toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus

sijoituskohteen tuottoon. Tarkasteluhetkellä Sammolla oli kolme jäsentä Topdanmarkin hallituksessa, joista yksi hallituksen puheenjohtajana. Topdanmarkin hallituksessa on yhteensä 9 jäsentä ja päätökseen vaaditaan yhtiöjärjes-tyksen mukaan 50 prosenttia äänistä, mutta halutessaan Sampo voi kutsua koolle ylimääräisen yhtiökokouksen hallituksen kokoonpanon muuttamiseksi ja säädä näin äänivallan hallituksessa itselleen.

## Topdanmark Forsikring henki- ja eläkevakuutustoiminnot

Maaliskuussa 2022 julkaistiin tiedote Sammon tytäryh-tiön Topdanmark Forsikring A/S:n aikomuksesta myydä sen henki- ja eläkevakuutustoiminnot (Topdanmark Liv Holding A/S, "Topdanmark Life") Nordealle. Sampo-konsernissa Topdanmark Lifen toimintojen myyntiin liittyvät varat ja velat luokiteltiin myytävänä oleviksi omaisuuseriksi IFRS 5 *Myytävänä olevat omaisuuserät ja toiminnot* -standardin mukaisesti.

Myynti toteutettiin 1.12.2022 viranomaishyväksynnän jälkeen. Myynti päätti Topdanmark Lifen luokittelun myytävänä olevaksi omaisuuseräksi.

Lisätietoja Topdanmark Lifen myynnistä löytyy **liitteestä 33 Topdanmark Life -liiketoiminnan myynti**.

## Uusien tai uudistettujen IFRS-standardien ja tulkintojen soveltaminen

Konserni tulee noudattamaan sen liiketoimintaan liittyviä uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja tilikausina, jolloin ne tulevat voimaan, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden alkamispäivä, voimaantuloa seuraavan tilikauden alusta alkaen. Seuraavilla uusilla tilikaudella 2023 voimaantulevilla IFRS-standardeilla on vaikutusta konsernin taloudelliseen raportointiin: IFRS 17 *Vakuutus sopimukset* ja IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit*.

## Siirtyminen IFRS 17 Vakuutus sopimukset- ja IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardeihin

### Yhteenveto ylätasen vaikutuksista Sampo-konsernissa

Sampo-konserni soveltaa IFRS 17 *Vakuutus sopimukset*- ja IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardeja 1.1.2023 alkaen. Uusien tilinpäätösstandardien soveltamisella ei odoteta olevan vaikutusta Sammon liiketoiminnan kannattavuuteen tai pääomien hallintaan eikä merkittävää määrällistä vaikutusta omaan pääomaan. Sampo-konsernin toiminnot keskittyvät vahinkovakuutusliiketoimintaan ja Sampo käyttää pääasiassa IFRS 17 -standardin

mukaista vakuutusmaksujen kohdistamiseen perustuvaa lähestymistapaa (premium allocation approach, PAA). PAA edellyttää muutoksia vakuutusvelan laskentaan, sisältäen eksplisiittisen muuta riskiä kuin rahoitusriskiä koskevan riskioikaisun määrittämisen ja toteutuneista vakuutustapahtumista aiheutuvan velan diskonttaamisen markkinakoroilla. Lisääntynyt diskonttaaminen voi tulevaisuudessa lisätä tulosvolatiliteettia kausien välillä.

IFRS 9 -standardin soveltamisella ei ole merkittävää vaikutusta Sampo-konsernin tase-erien arvostamiseen, sillä pääosa rahoitusvaroista on tällä hetkellä raportoitu käypään arvoon. Sovellettaessa IFRS 9 -standardia tulevien raportointikausien aikana rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti, mikä voi lisätä tulosvolatiliteettia.

IFRS 17- tai IFRS 9 -standardien käyttöänotolla ei ole vaikutusta Solvenssi II -laskentaan.

## IFRS 17 Vakuutus sopimukset (voimassa 1. tammikuuta 2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

IASB julkaisi IFRS 17 *Vakuutus sopimukset* -standardin 18.5.2017. IFRS 17 -standardi ja kesäkuun 2020 muutokset hyväksyttiin Euroopan Unionissa 19.11.2021. Lisäksi hyväksyttiin vapaavalintainen vapautus olla soveltamatta vuosikohorttivaatimuksia tietyn tyyppisille vakuutus-sopimusryhmille. Sampo konserni ei sovelta vapautusta. Sampo-konserni soveltaa IFRS 17 -standardia ensim-

mäistä kertaa 1.1.2023 ja vertailutiedot kaudelle 2022 tiedot tullaan esittämään oikaistuin.

IFRS 17 -standardi korvaa IFRS 4 *Vakuutus sopimukset* -standardin ja luo periaatteet vakuutus sopimusten kirjaamiselle, arvostamiselle, esittämiselle ja liitetiedoille. IFRS 17 -standardia sovelletaan vakuutus sopimuksiin, jälleenvakuutus sopimuksiin sekä sijoitus sopimuksiin, joihin sisältyy oikeus harkinnanvaraisiin lisäetuihin. Standardin tavoitteena on antaa tilinpäätöksen käyttäjille informaatiota, joka antaa todenmukaisen kuvan vakuutus-sopimuksista ja yhtenäistää vakuutusvelkojen arvostamista.

Uudet tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja johdon harkinta voivat muuttua siihen asti, kunnes Sampo-konserni julkaisee IFRS 17 -standardin mukaisen vuoden 2023 tilinpäätöksen, joka sisältää avaavan taseen ajanhetkeltä 1.1.2022.

### *Keskeiset laatimisperiaatteet*

#### **Soveltamisala**

Sampo-konsernin vahinkovakuutus toimintojen osalta konserni ei odota uusien laadintaperiaatevaatimusten tuovan huomattavaa muutosta sopimusten soveltamis-alaan nykyisiin vaatimuksiin verrattuna. Konsernin vahinkovakuutus sopimuksissa vakuutus riski on merkittävä. Kolmansien osapuolien (panel underwriters) myöntämät vakuutus sopimukset, jotka eivät tuo vakuutus riskiä konsernille, eivät kuulu IFRS 17 -standardin soveltamisalaan, vaan ne käsitellään IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardin mukaisesti.

Vakuutus sopimukset voivat sisältää yhden tai useamman komponentin, jotka kuuluisivat eri tilinpäätös standardien soveltamisalaan ja jotka käsiteltäisiin erillään toisistaan. Sampo arvioi vakuutus sopimukset tunnistaakseen komponentit sopimuksista. Vakuutus sopimus voi esimerkiksi sisältää sijoitus- tai palvelukomponentin (tai molemmat), jotka eivät ole osa vakuutus sopimus palvelua.

Sampo-konsernin henkivakuutus toiminnoissa konserni on tunnistanut kapitalisaatiosopimuksia sekä yksilöllisiä sijoitussidonnaisia sopimuksia, joihin sisältyy erotettavissa olevia, merkityksettömän vakuutus riskin sisältäviä sijoituskomponentteja, joihin IFRS 17 -standardia ei sovelleta. Näihin sopimuksiin sovelletaan IFRS 9 -standardia.

#### **Vakuutus sopimusten yhdistelytaso**

IFRS 17 -standardin mukaan vakuutus sopimukset muodostavat vakuutus sopimussalkkuja. Salkku koostuu sopimuksista, joihin sisältyvät riskit ovat samankaltaiset ja joita hallinnoidaan yhdessä. Salkut jaetaan vuosi-kohortteihin, eli ryhmitellään sopimukset, joita ei ole myönnetty yhtä vuotta pidemmin väliajoin.

Sampo-konsernin vahinkovakuutus toiminnoissa salkut on määritetty perustuen liiketoiminnan segmentteihin tai vakuutuslajien yhdistelmiin (johdon määritelmän mukaisesti), liiketoiminta-alueeseen ja maahan sekä määritetään erikseen kullekin juridiselle yhtiölle tai perustuen tuoterhyhmään.

Sampo-konsernin henkivakuutustoiminnoissa riskiva-  
kuutussopimukset, laskuperustekorolliset sopimukset ja  
sijoitussidonnaiset sopimukset on jaettu eri salkkuihin.

Sampo-konserni on tunnistanut tiettyjä tappiollisia sopimuksia, mutta tappiollisten sopimusten määrä on vähäinen.

Sopimusraja

Vakuutusryhmän alkuperäinen arvostaminen sisältää kaikki sopimusrajojen sisällä olevat tulevat rahavirrat. Määritettäessä rahavirtoja, jotka kuuluvat sopimusrajojen sisälle, otetaan huomioon sopimusehdoista tulevat tosiasialliset oikeudet ja velvoitteet sekä voimassa olevasta sääntelystä tulevat vaateet.

Sampo-konsernin vahinkovakuutustoiminnoissa suurim-  
malla osalla sopimuksista on yhden vuoden sopimusraja  
(tyypillisesti vakuutuskauden uusiutumiseen asti) eli  
sopimuksella on yhden vuoden vakuutuskausi, johon  
ajoittuu tosiasiallisia oikeuksia ja velvoitteita.

Sampo-konsernin henkivakuutustoiminnoissa sopimusrajat määräytyvät salkkuun kuuluvien sopimusten ominaisuuksien perusteella ja ovat yleensä ajallisesti pidempiä.

## Arvostaminen

IFRS 17 sisältää yleisen lähestymistavan (general measurement model, GMM), joka on sovellettavissa kaikille vakuutus sopimuksille vakuutus sopimusvelkojen arvos-

tamisessa. Yleisen lähestymistavan mukaan vakuutus-  
sopimukset arvostetaan perustuen tuleviin rahavirtoihin,  
jotka on oikaistu heijastamaan rahan aika-arvoa, mukaan  
lukien riskioikaisu ja sopimukseen sisältyvä palvelumar-  
ginaali (contractual service margin, CSM). CSM edustaa  
kertymätöntä voittoa, jonka yhteisö kirjaa sitä mukaa  
tulokseen kun se tuottaa vakuutuspalveluja  
tulevaisuudessa. Vakuutusvelan arvo koostuu jäljellä  
olevan vakuutuskauden velasta (liability for remaining  
coverage, LRC) ja toteutuneista vakuutustapahtumista  
aiheutuvasta velasta (liability for incurred claims, LIC),  
joka sisältää sekä korvaukset, jotka on raportoitu, mutta  
ei ole vielä maksettu, että korvaukset, joita ei ole vielä  
raportoitu. Sampo-konsernin henkivakuutustoiminnoissa  
GMM-lähestymistapaa sovelletaan laskuperustekorollisille  
sopimuksille ja riskivakuutus sopimuksille.

IFRS 17:n mukaista muuttuvien palkkioiden lähestymistapaa (variable fee approach, VFA) sovelletaan vakuutussopimuksiin, joihin sisältyy suoria oikeuksia osuuteen sopimuksen ylijäämästä. VFA edustaa muunnosta yleisestä lähestymistavasta, missä sopimukseen sisältyvän palvelumarginaalin käsittelyä muutetaan. Sampo-konsernin henkivakuutustoiminnoissa VFA-lähestymistapaa sovelletaan IFRS 17:n mukaisesti arvostettuihin sijoitussidonnaisiin vakuutussopimuksiin.

Kun tietyt soveltuvuuskaatit taittyvat, vakuuttajat  
 voivat soveltaa vakuutusoppimusten arvostamiseen  
 yksinkertaistettua vakuutusmaksujen kohdistamiseen  
 perustuvaa lähestymistapaa (PAA). PAA soveltuu vakuu-

tussopimuksille, joiden vakuutuskausi on enintään yksi vuosi. Tätä lähestymistapaa voidaan soveltaa myös niihin sopimuksiin, joiden arvostaminen käyttäen kyseistä lähestymistapaa (PAA) ei olennaisesti eroaisi arvosta, joka saataisiin soveltamalla yleistä lähestymistapaa. Sampo-konsernin vahinkovakuutustoiminnoissa PAA-lähestymistapaa sovelletaan kaikkiin vakuutus sopimukseen, koska suurimmassa osassa vakuutus sopimuksia vakuutuskausi on enintään yksi vuosi, ja sopimuksille, joilla vakuutuskausi on pidempi, soveltuvuus kriteerit täyttyvät. Sekä vahinko- että henkivakuutustoiminnoissa PAA-lähestymistapaa sovelletaan otettuihin jälleen vakuutus sopimuksiin.

Vakuutus sopimusten hankinnasta aiheutuvat rahavirrat otetaan huomioon sopimusten täyttämistä aiheuttavia rahavirtoja arvioitaessa.

## Diskonttaus

Siirtyminen IFRS 17:n soveltamiseen laajentaa vakuutusvelkoihin kohdistuvaa diskonttaamista. Kaikissa sovelletuissa arvostusmalleissa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla odotetut rahavirrat.

Sampo-konsernin vahinkovakuutustoiminnot ovat määrittäneet diskonttauskorot perustuen ns. bottom-up-lähestymistapaan. Korkokäyrä sisältää riskittömän koron (lukuun ottamatta luottoriskioikaisua) ja epälikviditeetti-preemion kullekin valuutalle. Epälikviditeettipremio johdetaan pääasiassa korkean luottoluokitusten omaavien joukkovelkakirjojen salkun perusteella korkokäyrän

likvidille osalle. Tämän jälkeen korkokäyrä konvertoituu kohti päätekorkoa, joka on yhdenmukainen suhteessa EIOPA:n määrittämään käyrään.

Sampo-konsernin henkivakuutustoiminnot ovat määrittäneet diskonttauskorot perustuen ns. top-down-lähestymistapaan, jossa teoreettista viitesalkkua käyttäen määritetään soveltuva diskonttauskäyrä, joka koostuu riskittömästä korosta ja epälikviditeettipreemiosta. Vakuutus sopimuksille, joihin ei sisälly suoria oikeuksia osuuteen sopimuksen ylijäämästä, on sovellettu niin kutsuttua locked-in-korkoa, jolla tarkoitetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä määritettyä diskonttauskorkoa, jota sovelletaan sopimukseen sisältyvän palvelumarginaalille kertyvälle korolle.

Kuluvan vuoden toteutuneista vakuutustapahtumista aiheutuvien velkojen diskonttausvaikutus ja rahavirtojen muutokset kirjataan vakuutuspalvelutulokseen. Kertyvän koron ja korkomuutosten vaikutus ja muut rahoitukseen liittyvät oletukset esitetään tuloslaskelmalla vakuutusseen liittyvinä rahoitustuottoina tai -kuluina. Sampo-konserni on päättänyt olla soveltamatta IFRS 17 -standardin sallimaa optiota kirjata näitä vaikutuksia muiden laajan tuloksen eriin.

### Riskioikaisu

IFRS 17 sisältää eksplisiittisen muuta riskiä kuin rahoitusriskiä koskevan riskioikaisun osana vakuutusvelkojen arvostusta. Riskioikaisu kuvastaa epävarmuuden hintaa

sellaisen rahavirtojen määrää ja ajoittumista koskevan epävarmuuden kantamisesta ja välttämisestä, joka aiheutuu muusta riskistä kuin rahoitusriskistä.

Sampo-konsernissa riskioikaisu johdetaan luottamusväliteknikalla, jossa johto määrittää sopivan kvantiilin. Riskioikaisu lasketaan tytäryhtiötasolla ja yhdistellään Sampo-konsernin konsolidoiduksi riskioikaisuksi ottamatta huomioon mitään hajautusvaikutuksia konsernitasolla. Yleistä lähestymistapaa sovellettaessa riskioikaisu lasketaan sekä jäljellä olevan vakuutuskauden velalle, että toteutuneista vakuutustapahtumista aiheutuneelle velalle. Vakuutusmaksujen kohdistamiseen perustuvaa lähestymistapaa sovellettaessa riskioikaisu sisällytetään ainoastaan toteutuneista vakuutustapahtumista aiheutuneeseen velkaan, ellei vakuutus sopimusryhmä ole tappiollinen.

### Vakuutusmaksujen kohdistamiseen perustuva lähestymistapa (PAA)

Alkuperäisen kirjaamisen hetkellä vahinkovakuutuksen vakuutus sopimusryhmien jäljellä olevan vakuutuskauden velan arvostus perustuu jo saatuihin vakuutusmaksuihin vähennettynä vakuutusten hankinnasta aiheutuneilla rahavirroilla. Tappiollisista sopimuksista kirjataan tappiokomponentti.

Hankinnasta aiheutuviksi rahavirroiksi Sampo-konserni on tunnistanut pääasiassa myyntiin liittyviä henkilöstökustannuksia ja myyntipalkkioita sekä tiettyjä myyntisopimuskustannuksia, jotka liittyvät hintavertai-

lusivustojen kautta tapahtuvaan myyntiin. Mahdolliset yleiskustannukset kirjataan kuluiksi välittömästi. Sampo-konsernin vahinkovakuutustoimintojen Henkilöasiakkaat-liiketoiminta-alueet ovat valinneet kirjata hankinnasta aiheutuvat rahavirrat kuluiksi silloin, kun ne syntyvät. Muilla liiketoiminta-alueilla hankinnasta aiheutuvat kustannukset jaksotetaan yhdelle vuodelle tai pidemmälle ajalle, jos sopimusten odotetaan uusiutuvan.

Myöhemmillä raportointikausilla jäljellä olevan vakuutuskauden velan kirjanpitoarvo kasvaa kauden aikana saaduilla vakuutusmaksuilla ja vähenee määrällä, joka on kirjattu vakuutusmaksutuottoihin kuvaamaan kauden aikana tuotettua palvelua. Jäljellä olevan vakuutuskauden velan kirjanpitoarvoa ei diskontata tai oikaista rahoitusriskin vaikutuksella, koska Sampo-konserni arvioi, että palvelun tarjoamisen ja siihen liittyvän vakuutusmaksun eräpäivän välinen aika on enintään vuosi. Tuotot kirjataan kaudelle kohdistettujen odotettujen vakuutusmaksujen perusteella. Useimmissa vahinkovakuutus sopimuksissa tuottojen kirjaaminen perustuu ajan kulumiseen eli ne jaksotetaan tasaisesti.

Sampo-konserni arvostaa toteutuneista vakuutustapahtumista aiheutuneen velan (LIC) perustuen toteutuneeseen palveluun liittyvien sopimuksen täyttämisestä aiheutuvien rahavirtojen määrään, joka liittyy odotettuihin korvausrahavirtoihin. Sopimuksen täyttämisestä aiheutuvat rahavirrat koostuvat kolmesta komponentista, jotka ovat odotettavissa olevat rahavirrat, diskonttausvaikutus ja



riskioikaisu. Vahinkovakuutustoiminnassa riskioikaisun määrittämisessä tyypillisesti huomioidut riskit ovat vastuuvetäjäriski, pitkäikäisyysriski, inflaatio- ja vakuutusmaksuriski.

#### **Yleinen lähestymistapa (GMM)**

Alkuperäisenä kirjaamisajankohtana henkivakuutustoiminnot arvostavat vakuutus sopimusryhmän sopimuksen täyttämistä aiheutuvien rahavirtojen pääoma-arvoon, joka sisältää arvion tulevaisuuden rahavirroista, diskonttausvaikutuksen ja muuta riskiä kuin rahoitusriskiä koskevan riskioikaisun. Arvostus sisältää lisäksi sopimukseen sisältyvän palvelumarginaalin, joka arvostetaan vakuutus sopimusryhmälle alkuperäisenä kirjaamisajankohtana.

Henkivakuutukseen liittyvissä vakuutus sopimuksissa tulevaisuuden rahavirtoihin liittyvät arviot perustuvat rahavirtaennusteisiin ja niitä arvioidaan sopimuksen erääntymiseen saakka. Ainoastaan riskisopimukset ilman kuolemanvaraturvaa tai pysyvän työkyvyttömyyden turvaa ovat lyhyitä sopimuksia (korkeintaan vuoden mittainen vakuutuskausi). Rahavirrat arvioidaan jokaiselle raportointikaudelle ja oletuksia päivitetään vuosittain tai tarvittaessa useammin.

Vakuutus sopimusten hankinnasta aiheutuvat rahavirrat määritetään vakuutus sopimusryhmän alkamishetkellä. Vakuutus sopimusten hankinnasta aiheutuvien rahavirtojen katsotaan kohdistuvan suoraan salkuille ja ne

allokoidaan yksittäisille sopimuksille. Mikäli toteutuneet ja odotetut vakuutus sopimusten hankinnasta aiheutuneet rahavirrat eivät ole yhtä suuret raportointikauden lopussa, kirjataan kokemusperusteinen erotus tulosvaikutteisesti.

Riskioikaisun osalta henkivakuutustoiminnassa huomioidaan seuraavat riskit: kuolevuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- (sis. pysyvä työkyvyttömyys), raukeamis- ja kuluriski.

Myöhemmillä raportointikausilla vakuutusvelkojen määrä koostuu seuraavien erien yhteismäärästä: LRC, joka koostuu tulevina kausina tarjottavien palveluiden tulevien rahavirtojen nykyarvosta, riskioikaisu, raportointipäivänä jäljellä oleva CSM ja LIC. LIC sisältää raportoidut korvaukset, joita ei ole vielä maksettu sekä aiheutuneet korvaukset, joita ei ole vielä raportoitu.

#### **Muuttuvien palkkioiden lähestymistapa (VFA)**

Muuttuvien palkkioiden lähestymistapa edustaa muunnosta GMM-lähestymistavasta. Sopimukseen sisältyvä palvelumarginaali on oikaistu vastaamaan palkkioiden muuttuvaa luonnetta, missä muuttuvat palkkiot edustavat yhtiön osuutta vakuutus sopimusten katteena olevien sijoitusten käyvästä arvosta.

#### **Keskeiset johdon arviot**

Sampo-konsernin johto käyttää harkintaa diskonttaus- korkojen ja riskioikaisun määrittämisessä.

Kuten edellä todettiin, korkokäyrä sisältää riskittömän koron ja epälikviditeettipreemion. Johto määrittelee periaatteet epälikviditeettipreemiolle, joka Sampo-konsernissa on johdettu pääosin korkean luottoluokituksen joukkovelkakirjojen salkusta.

Riskioikaisu määritellään erikseen kaikille Sampo-konsernin vahinkovakuutus- ja henkivakuutusyhtiöille ja yhdistetään konsernitasolla. Johdon näkemyksen mukaan tämä heijastelee kompensatiota, jota eri yhtiöt vaativat muusta kuin rahoitusriskin kantamisesta, ja niiden riskinottohalukkuutta. Kuten edellä todettiin, konserniyhtiöissä sovelletaan luottamustasomenetelmää. Riskioikaisun laskennassa käytetty luottamustaso vaihtelee konserniyhtiöiden välillä 75 prosentista 85 prosenttiin.

#### **Sovelletut siirtymämenetelmät**

Siirtymässä on vaatimuksena IFRS 17 -standardin täysin takautuva soveltaminen ja edellisten tilikausien vertailutietojen oikaisu. Kuitenkin, jos täysin takautuva soveltaminen ei ole käytännössä mahdollista, voidaan soveltaa mukautettua takautuvaa lähestymistapaa tai käypiin arvoihin perustuvaa lähestymistapaa. Sampo on arvioinut, että täysin takautuvaa lähestymistapaa sovelletaan konsernin vahinkovakuutusyhtiöissä, kun taas konsernin henkivakuutusyhtiössä sovelletaan kaikkia eri siirtymämenetelmiä.

Täysin takautuvassa lähestymistavassa Sampo-konserni tunnistaa, kirjaa ja arvostaa jokaisen vakuutussopimusryhmän ikään kuin IFRS 17 -standardia olisi aina sovellettu ja kirjaa pois taseesta kaikki määrät, joita ei olisi olemassa, jos IFRS 17 -standardia olisi aina sovellettu. Siirtymästä aiheutuva ero kirjataan kertyneisiin voittovaroihin.

Sampo-konsernin henkivakuutustoiminnot soveltavat mukautettua takautuvaa lähestymistapaa ja käypiin arvoihin perustuvaa lähestymistapaa silloin, kun täysin takautuvan lähestymistavan soveltaminen ei ole käytännössä mahdollista. Siirtymässä käytetyn lähestymistavan valinta perustuu tuotteiden tai salkkujen ominaisuuksiin ja myöntämisajankohtaan sekä saatavilla olevaan dataan.

Soveltaessaan käypiin arvoihin perustuvaa lähestymistapaa Sampo-konsernin henkivakuutustoimintojen on määritettävä vakuutussopimusryhmän jäljellä olevan

vakuutuskauden velan sopimukseen sisältyvä palvelumarginaali tai tappiokomponentti siirtymähetkellä vakuutussopimusryhmän käyvän arvon ja sopimuksen täyttämisestä aiheutuvien rahavirtojen nykyarvon erotuksena.

#### *Avaava tase 1.1.2022*

Sampo-konsernin avaava tase oli 58,7 miljardia euroa ja oma pääoma 13,5 miljardia euroa. IFRS 4:n mukaisen päättävän taseen 61,1 miljardiin euroon verrattuna avaava IFRS 17:n tase pieneni 2,4 miljardia euroa. Siirryttäessä IFRS 17 -standardin soveltamiseen sekä varat että velat pienenivät pääasiassa johtuen vakuutusmaksusaamisten ja jaksotettujen hankintamenojen uudelleenluokittelusta muista varoista osaksi taseen vakuutusvelkoja. Varausten diskonttaaminen pienensi vakuutusvelkaa, kun taas riskioikaisun käyttöönotto kasvatti vakuutusvelkaa. Tappiollisiin sopimuksiin liittyvällä tappiokomponentilla ei ollut merkittävää vaikutusta siirtymässä.

IFRS 17:n siirtymän nettovaikutus omaan pääomaan oli vähäinen avaavassa taseessa, yhteensä 14 miljoonaa euroa.

Seuraavassa taulukossa esitetään IFRS 17:n mukainen avaava tase tilanteessa 1.1.2022.

| Milj. e                                                     | IFRS 17<br>1.1.2022 |
|-------------------------------------------------------------|---------------------|
| <b>Varat</b>                                                |                     |
| Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet                        | 373                 |
| Sijoituskiinteistöt                                         | 236                 |
| Aineettomat hyödykkeet                                      | 3 660               |
| Sijoitukset osakkuusyrityksissä                             | 475                 |
| Rahoitusvarat                                               | 19 862              |
| Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset | 10 546              |
| Laskennalliset verosaamiset                                 | 53                  |
| Vakuutusvelat                                               | 41                  |
| Jälleenvakuutusvelat                                        | 2 008               |
| Muut varat                                                  | 712                 |
| Käteiset varat                                              | 4 690               |
| Myytävänä olevat omaisuuserät                               | 16 029              |
| <b>Varat yhteensä</b>                                       | <b>58 684</b>       |
| <b>Velat</b>                                                |                     |
| Vakuutusvelat                                               | 18 266              |
| Jäljellä olevan vakuutuskauden velka                        | 8 083               |
| Toteutuneista vakuutustapahtumista aiheutuva velka          | 10 183              |
| Sijoitusvelat                                               | 7 239               |
| Huonomman etuoikeuden omaavat lainat                        | 2 016               |
| Muut rahoitusvelat                                          | 2 315               |
| Laskennalliset verovelat                                    | 851                 |
| Varaukset                                                   | 9                   |
| Eläkevelvoitteet                                            | 26                  |
| Muut velat                                                  | 1 497               |
| Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat             | 13 010              |
| <b>Velat yhteensä</b>                                       | <b>45 228</b>       |

| Milj. e                             | IFRS 17<br>1.1.2022 |
|-------------------------------------|---------------------|
| <b>Oma pääoma</b>                   |                     |
| Osakepääoma                         | 98                  |
| Rahastot                            | 1 530               |
| Kertyneet voittovarot               | 9 945               |
| Muut oman pääoman erät              | 1 231               |
| <b>Emoyhtiön omistajien osuus</b>   | <b>12 804</b>       |
| Määräysvallattomien osuus           | 651                 |
| <b>Oma pääoma yhteensä</b>          | <b>13 456</b>       |
| <b>Oma pääoma ja velat yhteensä</b> | <b>58 684</b>       |

Topdanmark Lifem myynti toteutettiin 1.12.2022. Lisätietoja on [liitteessä 33](#).

IFRS 17 Vakuutusvelat -standardia on sovellettu Topdanmark Lifem avaavaan taseeseen 1.1.2022. Varat ja velat on esitetty yhdellä rivillä taseessa vuonna 2022 aina myyntiajanhetkeen asti.

## IFRS 17 -standardin vaikutukset Sampo-konsernin vahinkovakuutustoimintoihin

Uusien IFRS 17 -komponenttien käyttöönoton vaikutus vakuutusvelkoihin, mukaan lukien riskioikaisu, jaksotettavat hankintamenot ja lisääntynyt diskonttaaminen, oli -2 miljardia euroa. Vakuutusvelat pienenevät erityisesti johtuen lisääntyneestä diskonttausvaikutuksesta ja uudelleenluokittelusta. IFRS 17 -standardia sovellettaessa toteutuneista vakuutustapahtumista aiheutunut velka (LIC) diskonttataan kokonaisuudessaan, kun vastaavasti vain pienempi osa vastuusta diskontattiin IFRS 4 -standardia sovellettaessa.

## IFRS 17:n vaikutukset Sampo-konsernin henkivakuutustoimintoihin

IFRS 17:n mukaisessa avaavassa taseessa vakuutus- sopimusvelka oli 6,6 miljardia euroa. Diskonttauksen sekä uusien IFRS 17 -komponenttien, eli riskioikaisun ja sopimukseen sisältyvän palvelumarginaalin (CSM), käyttöönotto kasvattivat vakuutus- sopimusvelkaa. Siirtymähetkellä CSM oli 433 miljoonaa euroa.

Merkittävä osa henkivakuutusveloista (sijoitussidonnaiset sopimukset) kuuluu IFRS 9:n mukaiseen soveltamisalaan, koska kyseiset sopimukset eivät sisällä merkittävää vakuutusriskiä tai oikeutta harkinnanvaraisiin lisäetuihin. Avaavassa taseessa nämä sijoitussopimusvelat olivat 7,2 miljardia euroa. IFRS 9:n soveltamisalaan kuuluvien sopimusten osalta odotettuja voittoja ei esitetä osana CSM:ää.

| Milj. e                                    | Osake-<br>pääoma | Rahastot     | Kertyneet<br>voittovarot | Muut oman<br>pääoman<br>erät | Määräys-<br>vallattomien<br>osuus | Yhteensä      |
|--------------------------------------------|------------------|--------------|--------------------------|------------------------------|-----------------------------------|---------------|
| <b>Oma pääoma 31.12.2021</b>               | <b>98</b>        | <b>1 530</b> | <b>9 952</b>             | <b>1 208</b>                 | <b>676</b>                        | <b>13 464</b> |
| IFRS 17 -oikaisu, vahinkovakuutustoiminnot |                  |              | 9                        |                              | -32                               | -23           |
| IFRS 17 -oikaisu, henkivakuutustoiminnot   |                  |              | -18                      |                              |                                   | -18           |
| Verovaikutus                               |                  |              | 0                        |                              | 7                                 | 7             |
| Muut                                       |                  |              | 2                        | 23                           |                                   | 25            |
| <b>Oma pääoma 1.1.2022</b>                 | <b>98</b>        | <b>1 530</b> | <b>9 945</b>             | <b>1 231</b>                 | <b>651</b>                        | <b>13 456</b> |

## Oman pääoman siltalaskelma IFRS 4- ja IFRS 17 -standardin välillä

Sampo-konserni on arvioinut IFRS 17 -standardin käyttöönoton vaikutuksen konsernin omaan pääomaan. Sampo-konsernin kertyneet voittovarot vähenivät 7 miljoonaa euroa (sisältäen sijoituskiinteistöjen vaikutuksen 2 miljoonaa euroa) ja muut oman pääoman erät kasvoivat 23 miljoonaa euroa tilanteessa 1.1.2022. Muut oman pääoman komponentit kasvoivat erilliskantaan liittyvän varjolaskennan päättymisen vuoksi.

## IFRS 17:n vaikutus esittämiseen

IFRS 17 -standardin käyttöönotto johtaa merkittäviin muutoksiin tilinpäätöksen esittämisessä ja esitettävien liitetietojen laajuudessa vuoden 2023 aikana. IFRS 17 muuttaa tuloslaskelman rakennetta kuvastamaan keskeisiä tulon lähteitä. Vakuutuspalvelutulos kuvaa vakuutus- sopimusten myöntämisestä ja sopimusten

hallinnoinnista syntyvää tulosta. Rahoitustoiminnan nettotulos kuvaa vakuutukseen liittyviä rahoitustuottoja tai -kuluja, jotka johtuvat rahoituskomponenttien vaikutuksista. Muutokset diskonttauskoroissa kirjataan IFRS 17:n mukaisesti rahoitustoiminnan nettotulokseen, kun ne IFRS 4:n mukaisesti huomioitiin korvauskuluissa osana aiempien vuosien kehitystä. IFRS 17 vaatii muutokset rahan aika-arvossa ja rahoitusriskeissä esitettävän osana vakuutuksen rahoitustuottoja tai -kuluja, jollei sovelleta sallittua optiota esittää ne muissa laajan tuloksen erissä (OCI-optio). Tästä johtuen korkojen muutosten vaikutus, kuten myös korkokulut, esitetään kokonaisuudessaan osana vakuutuksen rahoitustuottoja tai -kuluja. Mahdolliset indeksimuutokset eläkkeissä esitetään vakuutuksen rahoitustuotoissa tai -kuluissa. Jälleenvakuutus- sopimukseen liittyvät määrät esitetään erikseen.

## IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (voimassa 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardi korvaa IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. Uusi standardi muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostusta sekä sisältää uuden arvonalentumismallin, joka perustuu odotettuihin luottotappioihin.

Sampo-konserni on soveltanut väliaikaista vapautusta IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardin käyttöönotosta. IFRS 9 -standardi otetaan käyttöön samanaikaisesti IFRS 17 *Vakuutus sopimukset* -standardin kanssa eli 1.1.2023. Vertailukauden 2022 lukuja ei oikaista IFRS 9:n osalta.

### Keskeiset laatimisperiaatteet

#### Rahoitusvarat – luokittelu

IFRS 9:n mukaan rahoitusvarat luokitellaan myöhemmin arvostettaviksi joko jaksotettuun hankintameno, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Aikaisemmat IAS 39:n luokat eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, myytävissä olevat rahoitusvarat sekä lainat ja muut saamiset poistuvat IFRS 9:n tullessa voimaan. IFRS 9:n mukaisesti merkittävä osa Sampo-konsernin rahoitusvaroista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Siirryttäessä IFRS 9 -standardin soveltamiseen Sampo-konserni on luokitellut vain rajoitetun määrän rahoitusvaroja jaksotettuun hankintamenoon eikä lainkaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta.

Rahoitusvarojen luokittelu uusiin arvostusluokkiin perustuu Sampo-konsernin liiketoimintamallin mukaiseen rahoitusvarojen hallintaan sekä rahoitusvarojen sopimusperusteisiin rahavirtaominaisuuksiin (vain pääoman sekä koron maksukriteerit, SPPI). SPPI-kriteerit täyttyvät, kun rahoitusinstrumentin sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuja.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon vain, jos liiketoimintamallin tavoitteena on pitää rahoitusvara hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja rahoitusvaran sopimukseen perustuvat rahavirrat täyttävät SPPI-kriteerit. Korkotuotot lasketaan soveltamalla efektiivisen koron menetelmää. IFRS 9:n mukaisesti jaksotettuun hankintameno myöhemmin arvostettaviin rahoitusvaroihin kohdistuu tappiota koskevan vähennyserän, odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), vaatimukset.

#### Rahoitusvarat – arvonalentuminen

IFRS 9:n johdosta otetaan käyttöön tulevaisuuteen kohdistuva ECL laskentamalli, joka korvaa IAS 39:n mukaisen toteutuneisiin tappioihin perustuvan arvonalentumismallin. Sampo-konsernissa ECL-mallin soveltamisalaan kuuluu pääasiassa jaksotettuun hankintameno arvostettavat rahoitusvarat. Vaatimukset eivät koske oman pääoman ehtoisia instrumentteja tai muita käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

Odotettavissa olevat luottotappiot heijastavat menneitä tapahtumia, eli aiemmin toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

IFRS 9:n johdosta otetaan käyttöön yleinen lähestymistapa, jossa tappioita koskeva vähennyserä arvostetaan määrään, joka vastaa joko 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita tai koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Kolmivaiheista mallia käytetään odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen jokaisena raportointipäivänä. Vaiheessa 1 luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi. Tappiota koskeva vähennyserä arvostetaan määrään, joka vastaa 12 kuukauden odotettavissa olevia luottotappioita. Vaiheessa 2 ja 3 luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä kirjaamisesta. Tappiota koskeva vähennyserä arvostetaan määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Vaiheessa 3 rahoitusvarojen luottokelpoisuuden arvioidaan alentuneen (maksukyvyttömyyden yhteydessä), ja korko lasketaan luottoarvon alentuneelle määrälle bruttokirjanpitoarvon sijaan.

Sampo-konsernissa yleinen lähestymistapa perustuu kolmeen osatekijään, jotka ovat maksukyvyttömyyden todennäköisyys (probability of default, PD), maksukyvyttömyyden aiheuttama tappio-osuus (loss given default, LGD) ja vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (exposure at default, EAD).

## Rahoitusvelat

IFRS 9 -standardiin siirtymisellä ei ole vaikutusta rahoitusvelkojen arvostamiseen. Sampo-konserni arvostaa johdannaisvelat käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvelat, mukaan lukien etuoikeusasemaltaan huonommat velat, liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat on luokiteltu myöhemmin jaksotettuun hankintamenoan arvostettaviksi soveltaen efektiivisen koron menetelmää.

Kuten edellä on kuvattu, merkittävä osa henkivakuutusveloista kuuluu IFRS 9:n soveltamisalaan. Sampo-konserni kirjaa nämä sijoitussopimusvelat (sijoitussidonnaiset vakuutukset) käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Käypä arvo perustuu näiden sijoitussopimusvelkojen katteena olevien rahoitusvarojen käypiin arvoihin, ja nämä on kirjattu käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

## Luokittelu ja arvostaminen IFRS 9:n mukaan

Taulukossa on esitetty tärkeimpien rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelun ja arvostamisen muutokset IFRS 9 -standardiin siirryttäessä. IFRS 9:n käyttöönotolla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taseen arvostuksiin, koska suurin osa rahoitusvaroista on raportoitu IAS 39:n käyvän arvon mukaisena taseessa, joka on sama arvostusperiaate kuin IFRS 9 -standardissa. Siten uusilla luokitteluvaatimuksilla ei ole olennaista vaikutusta oman pääoman määrään.

Sampo-konsernissa IAS 39:n mukaan myytävissä oleviksi luokitellut rahoitusvarat arvostetaan IFRS 9:n mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, joten myytävissä oleviin rahoitusvaroihin liittyvä käyvän arvon rahasto siirretään kertyneisiin voittovaroihin.

Rahoitusvelkojen arvostamisessa ei tapahtunut muutoksia IFRS 9:ään siirryttäessä.

## Odotettavissa olevat luottotappiot

Sampo-konsernissa odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan jaksotettuun hankintamenoan luokitelluista rahoitusvaroista. Jaksotettuun hankintamenoan luokitellut rahoitusvarat koostuvat pääasiassa kahden osapuolen välisistä lainoista. Odotettavissa olevat luottotappiot lainasitoumuksista, lyhytaikaisista talletuksista ja pankkitileistä ovat merkitykseltään vähäisiä.

| Luokittelukategoria<br>IAS 39:n mukaisesti                   | Luokittelukategoria<br>IFRS 9:n mukaisesti                   | Kirjanpitoarvo<br>31.12.2022 (IAS 39)<br>Milj. e | Siirtymä | Kirjanpitoarvo<br>1.1.2023 (IFRS 9)<br>Milj. e |
|--------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------|------------------------------------------------|
| Johdannaisinstrumentit                                       | Johdannaisinstrumentit                                       | 79                                               | —        | 79                                             |
| Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat | Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat | 3 045                                            | —        | 3 045                                          |
| Myytävissä olevat rahoitusvarat                              | Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat | 16 048                                           | —        | 16 048                                         |
| Lainat ja muut saamiset                                      | Jaksotettuun hankintamenoan kirjattavat rahoitusvarat        | 296                                              | —        | 296                                            |

Yllä olevassa taulukossa esitetyt kirjanpitoarvot eivät sisällä odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutusta, koska vaikutuksen odotetaan olevan merkityksetön. Aiemmin kirjatut luottotappiot sisältyvät taulukossa esitettyihin kirjanpitoarvoihin.

Taulukko ei sisällä sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevia sijoituksia yhteensä 10,5 miljardia euroa. Nämä erät luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi sekä IAS 39:n että IFRS 9:n mukaisesti.